

Дарагія суайчыннікі! Ад усёй душы віншую вас з Нараджэннем Хрыстовым.

Больш за дваццаць стагоддзяў Віфлеемская зорка асвятляе нам шлях добра і надзеі. Хрысціянства змяніла гісторыю і культуру ўсяго чалавецтва, аказала вялізны ўплыў на фарміраванне духоўных арыйнасцяў — сацыяльнай справядлівасці, узаемнай падтрымкі і міласэрнасці.

Абапіраючыся на традыцыйны маральны каштоўнасці, разам з верай мы перадаём нашым чадкам самае галоўнае: любоў да роднай

зямлі, мудрасць і вопыт папярэдніх пакаленняў, што дапамагае будаваць будучыню на прынцыпах міру, павялічваючы добрасуседства, такіх запатрабаваных на сучасным этапе развіцця грамадства.

У гэты радасны дзень жадаю здароўя, шчасця і поспехаў ва ўсіх добрых пачыненнях.

Няхай гэтае светлае свята напоўніць вашы дамы цяплом узаема разумення і добрабытам.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

24 СНЕЖНЯ 2019 г. АЎТОРАК № 244 (29111)

ЗВЯЗДА

ШЧАСЦЕ ВЕРЫЦЬ У ЦУД

Таццяна МАЗЬКО з дачкамі Ксеніяй і Палінай і дзясцімесячным сынам Станіславам (ён у калясцы, гэта яго першае Раство) упрыгожваюць калядную ёлку каля фасада касцёла Яна Хрысціцеля ў сталічным мікрааэраёне Серабранка.

Фота: Аляксандр КІСЕЛІЧУК

ХРЫСТУС НАРАДЗІЎСЯ, НЕ БОЙЦЕСЯ ПРЫНЯЦЬ ЯГО!

Пастырскае пасланне архіепіскапа Тадэвуша Кандрусевіча на Божае Нараджэнне 2019 года

Дарагія браты і сёстры, суайчыннікі! «Хрыстус нарадзіўся, Бог аб'явіўся». Гэтымі словамі мы абвешчваем радасць свята Божага Нараджэння, якое найперш павінна насіць духоўны характар, бо Бог у вобразе чалавека увайшоў у наша жыццё.

Аднак у апошнія часы ўсё часцей працягваюцца тэндэнцыя вонкавай падрыхтоўкі да яго і святкавання паводле вобразу старажытных рымлян: «Хлеба і відвішчаў». Вірус спажывальніцтва і задавальненні разбурае нашу маральнае жыццё і хрысціянскія традыцыі. Мы не дазваляем Езусу сваёй ласкай нарадзіцца ў нашых душах, і Ён не прысутнічае ў нашым жыцці.

У той жа час Бог прапануе значна большую перспектыву, чым супермаркет, матэрыяльны каштоўнасці ці задавальненні. А менавіта — вечнасць, да якой нас вядзе Езус, чыё нараджэнне святкуем.

Нагледзячы на працэсы секулярызацыі, чалавецтва адзначае свята Божага Нараджэння. Сведчаць пра гэта летапісальнікі, якое бярэ свой пачатак ад нараджэння Езуса, папулярныя калядныя канікулы і канцэрты, практыка святковых віншаванняў і да т. п.

Евангельскі аповед пра нараджэнне Хрыста ўжо дваццаць стагоддзяў зачароўвае сэрцы людзей. Яслі з Немаўляткам Езусам, Марыяй, Юзафам і хатнімі жывёламі; пастушкі, анёлскія хоры і бэтлеемская зорка. Гэта ўсё так прыгожа і так захапляе, што мы становімся падобныя да дзяцей. Таму

з радасцю паўтараем словы Евангелія: «Нарадзіўся сёння ў горадзе Давіда Збаўца, якім ёсць Хрыстус План».

Езус збавіў нас ад граху. Але ці на гэтым Яго заданне завяршылася? У наш час шматлікіх крызісаў мы ўсё больш пераканваемся, што без Божага ўмяшання не зможам вырашыць нашых праблем.

А іх шмат. Найперш гэта крызіс сям'і, якая з'яўляецца падмуркам грамадства. Большасць сем'яў знаходзіцца ў разводзе. Таму падмурк нашага грамадства нетрывалы, што не абячае яму добрай будучыні, бо дзеці застаюцца без належнай апекі і выхавання абодвух бацькоў. Хто іх выхоўвае? Не сям'я, а вуліца і сродкі масавай камунікацыі. У выніку дзеці ізаляваны і становяцца залежны ад сучасных тэхналогій і амаральных звычак.

Завоблачаныя лічы падае статыстыка абортнаў. Мы павінны шанавачы жыць і добра ставіцца да іх. Але ці не здзіўляе нас тое, што за зойбства сабакі нас могуць пакараць, а зойбства дзіцяці ва ўлонні маці дазволена? Сям'я, якая павінна быць «санктуарыем жыцця», ператвараецца ў месца самагенацыду нацыі.

СТАР. 2

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Германія ўпэўненая ў завяршэнні будаўніцтва «Паўночнага патоку—2»

Улады Германіі выказалі ўпэўненасць у тым, што праект «Паўночны паток—2» будзе завершаны, паведамляе Sueddeutsche Zeitung са спасылкай на крыніцы ў кабінете міністра ФРГ. Адзначаецца, што пазіцыя ўрада ў адносінах да гэтага праекта не змянілася. Акрамя таго, улады Германіі лічаць, што ўвядзення супрацьрасійскага газаравода санкцыі ЗША не перашкоджаць завяршэнню яго будаўніцтва. Раней віцэ-канцлер і міністр фінансаў Германіі Олаф Шольц заявіў, што Берлін катэгарычна супраць санкцыі ЗША ў дачыненні да кампаніі, якая пракадаваў газаравод «Паўночны паток—2». Палітык назваў іх сур'ёзным умяшаннем ва ўнутраныя справы Германіі і Еўропы.

Санкцыі супраць расійскага газараводаў «Паўночны паток—2» і «Турэцкі паток» былі ўключаны ў амерыканскі абаронны бюджэт на 2020 фінансавы год, які падпісаў прэзідэнт ЗША Дональд Трамп. Пасля гэтага швейцарская кампанія Allseas прыпыніла будаўніцтва «Паўночнага патоку—2».

Google аштрафавалі на 150 мільёнаў еўра

Французскае ўпраўленне па канкурэнцыі аштрафавала кампанію Google на 150 мільёнаў еўра, паведамляе The Local. Арганізацыя абавязала Google растлумачыць правільны рэкламнай платформы Google Ads і метады

адключэння ўліковых запісаў рэкламадаўцаў. У кампаніі ёсць два месяцы на падрыхтоўку дэталёвага апісання мер і працэдур, якія яна мае намер укараніць, каб прывесці сваю дзейнасць у адпаведнасць з патрабаваннямі французскага заканадаўства. Кіраўнік ўпраўлення Ізабель дэ Сільва заявіла, што Google кантралюе ад 90 да 100 працэнтаў рынку пошукавай рэкламы ў Францыі і злоўжывае сваім манопольным становішчам. «З вялікай сілай прыходзіць і вялікая адказнасць», — працягвала яна героя фільма «Чалавек-паук».

Інтэлекту чалавецтва прадказана зніжэнне

Навукоўцы Універсітэта Каларада ў Боўлдэры (ЗША) даказалі, што павышанае ўтрыманне вуглякіслага газу ў атмасферы можа катастрафічна паўплываць на інтэлектуальныя здольнасці людзей, паведамляе Phys.org. Даследчыкі разгледзелі, як павелічэнне ўзроўню дыяксіду вугляроду ўплывае на навукаўнасць дзяцей. Папярэднія эксперыменты паказалі, што высокая канцэнтрацыя газу сапраўды ўздзейнічае на разуменне здольнасці, аднак праблему лёгка вырашыць, калі правесці памышканне. У той жа час быў невядомы эфект, які аказвае свежае паветра з вялікай колькасцю вуглякіслага газу. Спецыялісты разгледзелі два сцэнарыі. У першым чалавецтва памяншае колькасць выкідаў газу ў атмасферу парніковага газу, у другім выкіды застаюцца на ранейшым узроўні. Высветлілася, што кагнітыўныя здольнасці навуцэнцаў зніжаюцца ў любым выпадку. Згодна з прадказаннямі навукоўцаў, у лепшым варыянце падзенне інтэлекту да 2100 года складзе 25 працэнтаў, а ў горшым — 50.

КОРАТКА

• Мінтранс вывучае магчымасць адкрыцця ў 2020 годзе рэйсаў паміж рэгіянальнымі аэрапортамі.

• Больш за 40 крыніц Віцебскай вобласці з'явіліся на публічнай кадастравай карце.

• Забег Дзядоў Марозаў і лазернае шоу пройдуць у Магілёве 25 снежня.

• У Брэсцкай вобласці ад незвычайна цёплага надвор'я ў снежні завіцнела ветрагонка.

Спецыяльны рэпартаж

«УЗЫШЛА Ё ЛЕСЕ ЁЛАЧКА...»

Як выбраць галоўны сімвал Новага года

Жывая ці штучная — якая ёлка будзе радаваць вас падчас свята? Яшчэ не вызначыліся? Паспяшайцеся! Калі што, з 20 снежня ў Беларусі запрацавалі ёлачныя базары, дзе навагоднюю прыгажуню можна набыць ад 10 рублёў. «Звязда» падывала ў Маладзечанскім лягасце і даведлася, як правільна выбраць ёлку, што рабіць, каб з яе не асыпаліся ўсе іголки і чаму спецыялісты рацяць купляць дрэва ў кадцы.

СТАР. 3

Кожны дзень — са «Звездай»!

Усім, хто падпісаўся на I квартал або I паўгоддзе 2020 года, — у падарунак 4 календары — маляўнічы насценны, рэлігійны, народны і месяцовы

Вынікі дзейнасці Кіраўніцтва спраў Прэзідэнта сёлета лепшыя за леташнія

Выручка ад рэалізацыі прадукцыі складзе больш за 1,8 мільярда беларускіх рублёў, абарот знешняга гандлю таварамі і паслугамі — больш за 300 мільянаў долараў ЗША. У тры разы скарачана колькасць стратных прадпрыемстваў.

Аб папярэдніх выніках года ў рабоце арганізацыі і прадпрыемстваў, падпарадкаваных Кіраўніцтву спраў, Аляксандру Лукашэнку далажыў **Віктар ШЭЙМАН**.

Сярод абмеркаваных на сустрэчы тэм — запуск серыйнай вытворчасці пластыкавых лыж, афрыканскі вектар супрацоўніцтва, які кuryруе кіраўнік спраў Прэзідэнта, кадравыя пытанні ў сістэме.

Аляксандр Лукашэнка асобна адзначыў напружаную работу Кіраўніцтва спраў у перыяд навагодніх свят. «Попыт у гэты час, калі можна так сказаць, на Прэзідэнта вельмі вялікі. Але гэта прыемныя клопаты, хоць і фізічна гэта нагруква вялікая, — сказаў ён. — Кіраўніцтва спраў мусяць гэта ўсё забяспечваць, на вас кладзецца вялікая нагрузка».

У шэрагу такіх прыемных клопатаў, напрыклад, дабрачынная акцыя «Нашы дзеці» і Венскі бал, які адбудзецца 28 снежня ў Палацы Незалежнасці.

Паводле БелТА.

Сацыяльны вектар

КАМУ МОГУЦЬ ПАВЯЛІЧЫЦЬ ДАПАМОГУ ПА БЕСПРАЦОЎІ

Міністэрства працы і сацыяльнай абароны выступае з ініцыятывай павялічыць памер дапамогі па беспрацоўі. Міністр Ірына КАСЦЕВІЧ у эфіры тэлеканала «Беларусь 1» расказала, што зможа разлічвацца на павышаную дапамогу ў першую чаргу.

У прыватнасці, Ірына Касцёвіч адзначыла, што цяперашнім часам ведамства рыхтуе праект закона аб унясенні змяненняў у закон аб занятасці. «Мы выходзім з ініцыятывай павялічыць дапамогу, у прыватнасці беспрацоўным з тэрыторый з напружанай сітуацыяй на рынку працы. Другая катэгорыя — гэта людзі ва ўзросце 50+, якім сапраўды складана канкурыраваць», — сказала міністр. Яна дадала, што людзі ва ўзросце старэй за 50 гадоў у сярэднім шукаюць работу адзінаццаць месяцаў. Гэта дастаткова вялікі тэрмін, лічыць міністр, таму трэба гэтых людзей фінансавана падтрымаць. Пры гэтым сітуацыю на рынку працы ў краіне Ірына Касцёвіч лічыць досыць стабільнай.

Па метадологіі Міжнароднай арганізацыі працы ўзровень беспрацоўя ў нашай краіне складае 3,9%. Узровень занятасці сярод асоб працаздольнага ўзросту складае амаль 84%.

Святлана БУСЬКО.

Наш бюджэт

Што зменіцца пры налічэнні заробкаў педагогам?

Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь з 1 студзеня 2020 года змяняецца парадак фарміравання заробатнай платы работнікаў бюджэтных арганізацый. Яна будзе разлічвацца зыходзячы з базавай стаўкі (замест тарифнай стаўкі першага разраду) і 18-разраднай тарифнай сеткі (замест 27-разраднай).

У Міністэрстве адукацыі растлумачылі, што ў заробку педагогічных работнікаў асобныя выплаты будуць аб'яднаныя і змененыя.

У прыватнасці, у гэтым годзе заробатная плата выхавальніка і настаўніка складалася з тарифнага акладу, павышэнняў тарифнага акладу, устаноўленых пастановамі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, павышэння тарифнага акладу за працу па кантракце, павышэння тарифнага акладу за стаж работы па спецыяльнасці, надбаўкі за наяўнасць кваліфікацыйнай катэгорыі, надбаўкі за выкананне асобных відаў работ, надбаўкі за высокія прафесійныя, творчыя, вытворчыя дасягненні ў працы, яе складанасць і напружанасць, а таксама за выкананне асабліва важных (тэрміновых) работ, прэміі і матэрыяльнай дапамогі.

З 1 студзеня 2020 года заробатная плата выхавальнікаў і настаўнікаў будзе складацца з акладу, надбавак: за стаж работы ў бюджэтных арганізацыях, за работу па кантракце, за спецыфіку працы ў сферы адукацыі ў залежнасці ад кваліфікацыйнай катэгорыі, за характар працы пры выкананні асобных відаў работ, за высокія дасягненні ў працы і прэміі.

Заробатная плата дацэнта, які мае вучоную ступень кандыдата навук, складаецца з акладу, павышэння тарифнага акладу ў адпаведнасці з пастановамі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь, павышэння тарифнага акладу за працу па кантракце, павышэння тарифнага акладу за стаж работы па спецыяльнасці, даплаты за вучоную ступень кандыдата навук, надбаўкі за выкананне асобных відаў работ (за куратарства вучэбнай групы і іншае), надбаўкі за высокія прафесійныя, творчыя, вытворчыя дасягненні, складанасць і напружанасць працы, а таксама за выкананне асабліва важных (тэрміновых) работ, прэміі і матэрыяльнай дапамогі.

З 1 студзеня 2020 года заробатная плата дацэнта, які мае вучоную ступень кандыдата навук, будзе складацца з акладу, надбавак за працу па кантракце, за стаж работы ў бюджэтных арганізацыях, за навуковую ступень кандыдата навук, за спецыфіку працы ў сферы адукацыі, за характар працы пры выкананні асобных відаў работ, за высокія дасягненні ў працы і прэміі.

Акрамя таго, з 2020 года работнікам бюджэтных арганізацый будзе ажыццяўляцца штогадовая аднаразовая выплата на аздараўленне з разліку 0,5 акладу (як правіла, пры сыходзе ў адпачынак), а таксама аказвацца матэрыяльная дапамога (як правіла, у сувязі з неспадзяванымі матэрыяльнымі цяжкасцямі).

Такім чынам, з 2020 года зменены віды і памеры выплат, з якіх складаецца заробатная плата, пры гэтым памер заробатнай платы кожнага работніка не знізіцца.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Грошы

Брэсцкая крэпасць, Спаса-Праабражэнская царква ў Полацку і Траецкае прадмесце

Учора Нацыянальны банк выпусціў у абарачэнне памятную манету серыі «Архітэктура Беларусі».

Як паведамляюць спецыялісты прэс-службы Нацбанка, архітэктурную серыю працягнуць манеты «Брэсцкая крэпасць», «Палацава-паркавы ансамбль. Жыліччэ», «Свята-Раства-Багародзіцкая царква. Мураванка», «Петрапаўлаўскі сабор. Гомель», «Спаса-Праабражэнская царква. Полацк», «Траецкае прадмесце. Мінск».

Гэтыя манеты будуць выпушчаныя наміналам 2 рублі тыражом 25 тысяч штук кожнага наймення. Матэрыял — сталь, пакрытая меддзю і латунню (кольца), і сталь, пакрытая меддзю і нікелем (сярэдня). Манеты адкачанены на Манетным двары Польшчы.

Сяргей КУРКАЧ.

ХРЫСТУС НАРАДЗІЎСЯ, НЕ БОЙЦЕСЯ ПРЫНЯЦЬ ЯГО!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Амаральная сексуальная адукацыя ўсімі праўдамі і няпраўдамі прасоўваецца ў навучальныя установы і грамадства. Адкідаецца традыцыйная мадэль сям'і, і прапагандаюцца аднаполыя саюзы.

Такія і падобная практыка сучаснага жыцця вядзе ў бездань. А свет без Бога з'яўляецца светам згубленага чалавецтва, як казаў Папа Бенедыкт XVI. Таму мы павінны сказаць нашае рашучае «не» антыхрысціянскім тэндэнцыям!

У ноч Божага Нараджэння анёл сказаў пастушкам: «Не бойцеся!». Гэтыя словы адрасаваны таксама і людзям нашага часу, якіх дваццаць стагоддзяў таму яны былі скрываючы ад пастушкоў. Мы атрымалі Збаўцу, які не пакідае нас адных і заўсёды бароніць. Гэта самая вялікая радасць і адзінае вырашэнне ўсіх нашых праблем.

Езус кажа: «Я з вамі ва ўсе дні, аж да сканчэння веку». А калі Ён з намі, то і мы павінны быць з Ім, бо ў Яго былі ўключаны ў сакрамэнце хрысту. Калі Бог з намі, то хто супраць нас?

У сучасным свеце абарона праўды і барацьба за хрысціянскія каштоўнасці патрабуюць надзвычайнага героізму. Дзякуй Богу, у нас скончыўся час ганенняў на веру. Аднак настае час ганенняў «у белых пельчатках». Дэмакратычнымі спосабамі прымаюцца нягодныя з Божым правам законы, вера спіхваецца на перыферыю жыцця і высеіваецца, адбываюцца акты блонзерства, прафанацыі і знішчэння рэлігійных сімвалаў. Чыніцца ўсё гэта найчасцей на падставе праваў чалавека на абсалютную свабоду і талерантнасць без маральнай адказнасці.

Цыцэрон кажаў, што вяршэння закону з'яўляецца вяршыняй беззаконня. Таму самая вялікая талерантнасць становіцца вяршыняй неталерантнасці. Разбураецца ўстаноўлены Богам маральны парадак. Прапагандаваць амаральныя справы становіцца нормай, а маральныя — праблемай. У выніку настае сістэматычная маральная дэградацыя чалавека, сям'і і цэлых народаў.

Фота Аляксандра КІСЦЕВІЧА.

Касцёл атрымаў ад Езуса місію абвешчання Евангелля ўсму чалавецтву, і ніхто, таксама і людзі нетрадыцыйнай сексуальнай арыентацыі, не можа быць пазбаўлены магчымасці пацуць Добрую Навіну. Аднак у імя вернасці сваёй місіі Касцёл павінен абвясціць поўнае Евангелле — не выключваючы яго патрабаванняў. Павага да асоб нетрадыцыйнай сексуальнай арыентацыі не можа весці да прыняцця ідэалогіі, якія імухавяць перавярнуць традыцыйныя хрысціянскія звычкі з ног на галаву і ўчыніць рэвалюцыю ў галіне маральнасці, што вядзе да духоўнага спусташэння, кажа папа Францішак.

У наш час супрацьстаяння Божай праўды з неаязучымі Новам годамі перада неабходнасцю радыкальнага з'мяншэння рэлігійнага выбару: захавачь вернасць вучэнню Хрыста ці ігнараваць яго.

Праз служэнне Касцёла Хрыстус прыходзіць да нас, таксама як дваццаць стагоддзяў таму прыйшоў у Бэтлэем. Ён нікога не адбірае, а толькі ўзбагачае духам мудрасці і любові, міласэрнасці і трываласці, а таксама адравае супакоем, радасцю, шчасцем і новай надзеяй.

Таму неабходна адчыніць дзверы Хрысту, бо толькі ў Ім мы зможам па-

знаць саміх сябе, як заклікае настыгі Ян Павел II, якому прысвечаны святупны Пастырскі год у Касцёле на Беларусі.

Віншую ўсіх вас з радасным і збаўчым святам Нараджэння Хрыстовага!

Віншую хрысціян, якія разам з намі яго адзначаюць!

Са словамі віншаванняў звяртаюся да нашых братоў і сясцёр праваслаўных, якія праз два тыдні будуць адзначаць свята Божага Нараджэння! Віншую ўсіх людзей добрай волі! Сын Божа стаўся чалавекам, каб мы ў вымярэнні Божай ласкі сталіся багамі. Таму не будзьма баяцца ў мігучым сучаснага свету і сявотных клопатаў знайсці час для Езуса! Не будзьма баяцца прыняць Яго ў нашыя сэрцы! Не будзьма баяцца, бо святло бэтлэемскай зоркі дае нам новую надзею, нават насуперак надзеі!

Са святам Нараджэння Хрыстовага і надыходзячым Новам годам!

Даручаючы ўсіх вас апецы Багагодзіцы, якая нарадзіла свету Збаўцу, свае сявотныя пажаданні ўмацоўваю благаслаўленнем у імя Айца, і Сына, і Духа Святога. Аміэн.

Архіепіскап Тадэвуш КАНДРУСЕВІЧ, Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі, старшыня Канферэнцыі каталіцкіх епіскапаў у Беларусі.

ПРЫЕМНАЕ З КАРЫСНЫМ

З 26 снежня да 11 студзеня пройдуць школьныя зімовыя каникулы — самыя працяглыя ў бягучым навучальным годзе. Для дзяцей у гэты перыяд падрыхтаваны разнастайныя мерапрыемствы.

— Будзе арганізавана работа аздараўленчых школьных лагераў. Большасць з іх — з дзённым знаходжаннем, там адпачне каля 70 тысяч вучняў, — расказала кансультант галоўнага ўпраўлення выхавачай работ і маладзёжнай палітыкі Міністэрства адукацыі Ларыса ЕМЛЯНІЧЫК. — Такая форма адпачынку запатрабаваная, бо бацькі ўпэўненыя, што дзеці будуць знаходзіцца пад кантролем і іх воліны час зробіць цікавым і змястоўным. Каникулы — гэта і спрыяльны час для правядзення фізкультурна-аздараўленчых і спартыўных мерапрыемстваў, таму работа спартзалаў, стадыёнаў павіна быць забяспечана ў кожнай установе адукацыі.

Асноўная задача для педагогічных калектываў усеіх школ краіны — стварэнне карыснага і бяспечнага адпачынку дзяцей і выхавачай работ.

На ініцыятыву Прэзідэнта. Падчас яе кіраўнікі рэспубліканскіх органаў будзюжаўнага кіравання, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў, а таксама грамадскія аб'яднанні наведваюць

інтэрнаты і дамы сямейнага тыпу, аглянуцца і прыёмныя сем'і, сем'і, якія выхоўваюць дзяцей-інвалідаў, цэнтры карэкцыйна-развіцёвага навування і рэабілітацыі, бальніцы, каб павіншаваць дзяцей з Новым годам і Калядамі. Цэнтральная падзея акцыі — навагодняе свята ў Палацы Рэспублікі, што адбудзецца 27 снежня. У ім возьмуць удзел больш за дзве тысячы дзяцей: гэта пераможцы алімпіяд, творчых конкурсаў, конкурсаў прафесійнага мастацтва і спартыўных спаборніцтваў; выхаванцы кадраў вучылішчаў, спецыялізаваных ліцэяў, тых, хто дасягнуў поспехаў у грамадскай рабоце; дзеці-сіроты і дзеці, якія засталіся без апекі бацькоў; дзеці-інваліды, дзеці з шматдзетных і малазабеспечаных сем'яў і іншыя, — адзначыла спікер.

Ларыса Ісачкіна дадала, што з 26 снежня да 11 студзеня ў Нацыянальным цэнтры мастацкай творчасці дзяцей і моладзі будзе працаваць Рэспубліканская выстаўка-конкурс дэкарацыйна-прыкладной творчасці навуцэнцаў «Калядная зорка». Тут жа падчас зімовых каникул пройдуць розныя навагоднія праграмы для дзяцей і падлеткаў: «Навагодняя прыгода: новая гісторыя старых сяброў», інтэрактыўнае прадстаўленне «Майстэрня Дзеда Мароза», для самых маленькіх — «Галоўнае чараўніцтва Новага года» і іншыя.

Дар'я ШЛАПАКОВА.

«ВАЛЬС ПАЧЫНАЕЦА. ДАЙЦЕ, СПАДАРЫНЯ, РУКУ!»

Абласным навагоднім балем пачаліся ў Брэсце святачныя ўрачыстасці

Раней у Брэсце праходзіў навагодні бал толькі падчас студзенскіх музычных вечароў. І танцавалі калядным вечарам людзі, балкія да мастацтва па роду дзейнасці. Зараз пакладзены пачатак новай традыцыі, калі на бал запрашаюцца прадстаўнікі таленавітай моладзі рэгіёна. Найлепшыя навуцэнцы і студэнты з многіх устаноў вобласці, якія вызначыліся поспехамі

ў вучобе, творчасці, спорце, прыбылі ў харэаграфічную школу мастацтваў імя Пагодзіна.

З прывітальным словам да прысутных звярнуўся намеснік старшыні Брэсцкага аблвыканкома Геннадзь БАРЫСЮК. Вечар пачаўся з урачыстага шэсця-паланэза. Потым пары закружыліся ў вальсе, які змянілі полька, французская кадрыля і іншыя танцы. Маладыя людзі рыхтаваліся да гэтага веча-

ра, займаліся з харэографам, таму ў танцах сябе паказалі найлепшым чынам.

Цікава, што бал праходзіў у гістарычным будынку, які перажыў рэстаўрацыю. А памяшканне, у якім танцавалі пары XXI стагоддзя, так і называлася раней — бальная зала. Яе цудоўная акустыка зрабіла выступленне струннага квартэта выкладчыкаў Брэсцкага музычнага каледжа імя Р. Шырмы, асабліва яркім і запамінальным.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Гучная справа

ШЛЯХ ГЕРАІНУ

На мінулых выхадных стала вядома, што беларускія праваахоўнікі канфіскавалі самую вялікую партыю гэтага наркатыку за ўсю гісторыю Беларусі. Арганізаваная злачынная група выкарыстоўвала нашу краіну ў якасці перавалачнай базы паміж Афганістанам і Еўрасаюзам.

Некалькі замежнікаў былі затрыманы ў сталіцы. У Мінску яны арандавалі складскае памяшканне ў Заводскім раёне, дзе, уласна кажучы, і захоўваўся наркатык.

Падрабязнасці на брыфінгу расказаў начальнік галоўнага ўпраўлення па нарканякантролі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі МУС Беларусі Геннадзь КАЗАКЕВІЧ.

Для кантрабанды злачынцы выкарыстоўвалі так званы «паўночны» маршрут, які пралягае праз шэраг краін СНД. Аператыўнікі канфіскавалі амаль 550 кілаграмаў герайну. Яго кошт на «чорным» рынку перавышае 50 мільянаў еўра. З такога аб'ёму можна было прыгатаваць амаль два з паловай мільёны разавых доз. Пастайка наркатыку ажыццяўлялася пад прыкрыццём камерцыйнай дзейнасці. Далейшая транспарціроўка ў Еўрасаюз мусяла праходзіць пад выглядам мэблі.

Следчы камітэт распачаў крмінальную справу па факце 3 артыкула 328 Крымінальнага кодэкса. Абвінавачаныя змешчаны пад варту.

— Існуюць тры асноўныя маршруты кантрабанды герайну ў Заходнюю Еўропу, — працягвае Геннадзь Казакевіч. — Акрамя «паўночнага», існуюць таксама «балканскі» і «паўднёвы» — транзітам праз Пакістан у многія краіны свету. Самыя буйныя спажыўцы герайну — ЗША, краіны Афрыкі і Заходняй Еўропы, перш за ўсё Вялікабрытанія, Францыя, Германія і скандынаўскія рэгіёны. Беларусь жа знаходзіцца пад знешняй наркапаўрай за іх захаду, так і з усходу. Яна непасрэдна ўплывае і на ўнутраную сітуацыю. Частка транзітных наркатыкаў асядае ў нашай краіне.

Сёлета нарканякантроль выявіў і ліквідаваў 28 каналаў нелегальных паставак забароненых рэчываў.

Валяр'ян ШКЛЕНІК.

Ізвешчэнне о проведении открытого аукциона по продаже имущества Государственного предприятия «СЛУЦКОЕ УПРАВЛЕНИЕ ПРОИЗВОДСТВЕННО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЛЕКТАЦИИ»						
Таблица № 1						
Лот	Наименование	Местонахождение	Начальная цена без НДС, бел. руб.	Лот	Наименование	Местонахождение
1	Козловой кран ТКК-5 инв. № 508	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	2880,00	14	Конвейер в сборе КПС-800, инв. № 489	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
2	Кран балка 5 т, инв. № 515	г. Слуцк, ул. Тугаринова, 19 А	2520,00	15	Бетоносмеситель СБ-169, инв. № 510	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
3	Кран мостовой инв. № 537	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	2520,00	16	Воздух. винтовой, инв. № 1357	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
4	Кран мостовой г/л 10 т, инв. № 546	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	12510,00	17	Установка компрессорная ВК 100Р-84, инв. № 1560	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
5	Мостовой кран 5 т, инв. № 544	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	2520,00	18	Бетоносмеситель С-773, инв. № 486	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
6	Кран мостовой 10 т, инв. № 542	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	12510,00	19	Бетоносмеситель СБ-138, инв. № 475	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
7	Кран мостовой 12,5 т, инв. № 607	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	16470,00	20	Бетоносмеситель, инв. № 476	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
8	Кран балка 16,5 м, инв. № 417	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	3780,00	21	Грохот СДМ-225, инв. № 477	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
9	Транспортер ТК-18, инв. № 473	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	3780,00	22	Компрессор ЕК РТОР, инв. № 1523	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
10	Транспортер, инв. № 472	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	7650,00	23	Машина контактная сварки МГ-192ВХ/Л4, инв. № 4062	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
11	Транспортер ТК-18, инв. № 511	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	3780,00	24	Линия пр-ва лустотных плит, инв. № 1638	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
12	Ленточный конвейер, инв. № 484	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	4770,00	25	Бетоносмеситель, инв.	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5
13	Конвейер в сборе КПС, инв. № 485	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	3960,00			

В отношении вышеуказанных лотов проводятся первые повторные торги.

Таблица № 2

Лот	Наименование	Местонахождение	Начальная цена без НДС, бел. руб.
1	Вагон вагонов инв. № 295	г. Слуцк, ул. Тугаринова, 19 А	1 950,00
2	Дом вагон инв. № 299	г. Слуцк, ул. Тугаринова, 19 А	2 025,00
3	Станок СТД-9А инв. № 437	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	3 450,00
4	Котельная в блоч. мэдул. исп. 6,5т. инв. № 1655	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	97 500,00
5	Газопровод высокого давления инв. № 1656	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	5 925,00

Таблица № 3

Лот	Наименование	Местонахождение	Начальная цена без НДС, бел. руб.
1	Прицеп ТЦ 13 рег. знак А 4427 А-5	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	960,00
2	Автомобиль МАЗ 5334, рег. знак АВ 4532-5	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	3 960,00
3	Прицеп МАЗ 857100 010, рег. знак А 4554 А-4	г. Слуцк, ул. Тугаринова, 19 А	1 740,00
4	Автомобиль ГАЗ-31105, рег. знак 1515 ЕК-5	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	840,00
5	Шетка дорожная НО-86 зав. № 1630	г. Слуцк, 1-й пер. Толстого, 5	342,00
6	Автомобиль МАЗ 6422 А5-320, рег. знак		

Нашы дзеці

СВЯТА ПАВІННА БЫЦЬ ВА ЁСІХ

Прэм'ер-міністр Сяргей РУМАС падчас рэспубліканскай дабрачыннай акцыі ўручыў навагоднія падарункі выхаванцам дзіцячага дома № 7 горада Мінска.

— Мне вельмі прыемна знаходзіцца тут і бачыць, як малыя падраслі. Вы ведаеце, што па даручэнні нашага Прэзідэнта ўсе чыноўнікі і начальнікі робяць усё для таго, каб напярэдадні Новага года дзеці краіны адчулі паўнату гэтага свята.

Сяргей Румас выказаў надзею, што адыходзячы год быў для дзяцей шчаслівым, і пажадаў, каб усе праблемы сышлі ў нябыт.

— Я хачу, каб заўсёды памяталі: вялікую ролю ў тым, каб гэты год быў добрым, адыгралі спецыяльна выхаванцы, якія ўвесь час былі побач з вамі.

Падчас навагодняга ранішніка прэм'ер-міністр вадзіў з дзецьмі карагод, праходзіў праз «чароўныя вароты», слухаў вершы і песні ў выкананні выхаванцаў дзіцячага дома.

салодкія падарункі і сертыфікат на сям планшэтных камп'ютараў. Пры гэтым ён нагадаў малым, каб яны не забываліся пра меру падчас гульні на планшэтах, а лепш выкарыстоўвалі іх для навучання.

Пасля святочнага канцэрта прэм'ер-міністр накіраваўся паціць гарбаты разам з дзецьмі і выхаванцамі дзіцячага дома. Дзеці падарылі Сяргею Румасу мастацкую кампазіцыю на тэму Новага года, зробленую ўласнымі рукамі.

Сталічны дзіцячы дом № 7 для дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, пачаў сваю работу ў 2000 годзе, і на сёння ў ім выхоўваецца 72 дзіцяці.

Наталія ТАЛІВІНСКАЯ.

З МІРНЫМ ГОДАМ!

Дзеці воінаў-інтэрнацыяналістаў атрымалі прэзенты ад Дзеда Мароза і Снягуркі

Казачных персанажаў забяспечылі ўсім неабходным дарослыя ўдзельнікі ранішніка — члены Беларускага саюза ветэранаў вайны ў Афганістане.

А потым — самае доўгачаканае: сапраўдны Дзед Мароз і яго ўнучка ўручылі малым спецыяльна падрыхтаваныя падарункі.

«Мая мара!» — ажно заскакала, запляскала ў далонькі адно дзіўчо, пабачыўшы ў руках Дзеда Мароза ролікавыя канькі.

«Калі чалавека не забываюць, памятаюць пра яго, — гэта самае асноўнае. Людзі перанеслі сур'ёзныя выпрабаванні, атрымалі раненні, сталі інвалідамі I, II груп. Але яны змаглі адшукаць сваё месца ў жыцці, стварыць сям'ю, гадуецца цудоўных дзяцей — у тым ліку і трох, чатырох», — падкрэсліў член Савета Рэспублікі, старшыня Беларускага саюза ветэранаў вайны ў Афганістане Валерый ГАЙДУКЕВІЧ.

У чараўніцтва вераць усе. Напэўна, калі рызыкуеш жыццём, яшчэ больш чакаеш

суду. Бо нават у Афганістане Новы год сустракалі — святочна.

«У маёй 8-й роце абавязкова святкавалі, і Дзед Мароз быў», — згадвае кавалер двух ордэнаў Чырвонай Зоркі Аляксандр ЖАДАН.

А пакуль дзіўчыны і хлопчыкі, калі і не вызначыліся з будучай прафесіяй, каб ірада ведаюць: будзе свята, падарункі, казка і залпы салютаў. Міруна на роднай зямлі.

Барбара МАРОЗАВА.

Давярай і правярай

КАМУ ІКРАНЫ ПАШТЭТ, або Як набыць чырвоную ікру і не расчаравацца

Днямі ў нашу суседскую суполку ў «Вайберы» «пастукаліся» пастушчыкі чырвонай ікры. Прапанавалі ікру фарэлі з Каралі на 115 рублёў за кілаграм і ікру кеты з Сахаліна за 120 рублёў, расфасаваную па 250 грамаў у пластыкавыя кантэйнеры.

ікры дапусцаецца наяўнасць слабых вільготных ікрынак. Дарчы, ікра чырвоная можа належаць розным відам рыб, і кожная з іх мае некаторыя адрозненні.

Ікра фарэлі таксама не лічыцца дэфіцытам. Ікрынкі ў гэтай рыбе дробныя і часта маюць выгляд зліплых, таму нярэдка выкарыстоўваюцца пры ўпрыгожванні канапе і бутэрродаў.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра фарэлі таксама не лічыцца дэфіцытам. Ікрынкі ў гэтай рыбе дробныя і часта маюць выгляд зліплых, таму нярэдка выкарыстоўваюцца пры ўпрыгожванні канапе і бутэрродаў.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

часцей за ўсё цёмна-чырвоная. Аднак, дзякуючы высокаму ўтрыманню вітамінаў і мінералаў, ікру кіжуча лічаць найбольш карыснай.

Ёсць яшчэ ікра чавыцы, або каралеўскага ласоса, самага рэдкага прадстаўніка гэтага сямейства рыб.

Купляючы ікру з рук, спажывец не застрахованы ад фальсіфікаванага тавару, — гаворыць спецыяліст.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Абяцалі...

...і прапанавалі.

Я пазнаёмілася з Надзйя БУКАЙ на яе ўласнай выстаўцы выцінанак казачных герояў Пігласа і Басі. Чамусьці мне здавалася, што гэта наша не апошняя сустрэча.

Надвор'е

Невялікі марозік і доўгачаканы снег

У першай палове тыдня ў нашай краіне надвор'ем будуць кіраваць атмасферныя фронты і цёплыя паветраныя масы, якія рушаць з поўдня Еўропы.

і мокрага снегу. Уначы і раніцай у асобных раёнах слабы галалёд. На працягу сутак будзе ад нуля да 6 градусаў цяпла, уначы пры праясненнях — да мінус 2 градусаў.

У пятніцу пахаладанне працягнецца, часам будзе невялікі мокры снег, месцамі слабы туман і галалёд.

Паводле папярэдніх прагнозаў аічныхнік сіноптыкаў, у суботу часам чакаецца невялікі снег.

Завтра, у сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

МАЙСТАР-КЛАС ПАЧЫНАЕЦА З МАЛІТВЫ

Новы год перасек мяжу

Гэтым разам загад на ахову дзяржаўнай мяжы і пропуск праз яе Новага года аддаваў пагранічнаму нараву на афіцэр-пагранічнага, а Дзед Мароз проста ў сваёй рэзідэнцыі калі пагранічнага слупа з нумарам «2020».

Святотны рытуал пропуску Новага года вайскоўцы Брэскай пагрангрупы праводзяць з 2008 года.

Паводле папярэдніх прагнозаў аічныхнік сіноптыкаў, у суботу часам чакаецца невялікі снег.

Завтра, у сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

У сераду, у святочнае 25 снежня, часам чакаюцца ападкаў, у асноўным дождж, месцамі — слабы туман.

«УЗЫШЛА Ё ЛЕСЕ ЁЛАЧКА...»

Па лясным білеце

Каб вырастаць адну прыгажуню на продаж, трэба як мінімум 4 гады, а то і ўсе 10.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Ікра кеты сярэдняга памеру ікрынкі з тонкай абалонкай. Буйныя ікрынкі гарбушы сведчаць аб нізкай якасці прадукту. Гэта пераспялая ікра з тоўстай абалонкай.

Лясная ахова перайшла на ўзмоцнены рэжым работы. Тых, хто захава здабіць навагоднюю ёлку бесплатна, чакаюць штрафы да 50 базавых велічын.

ёлку вышыняй ажно 27 метраў, ёй было ўжо 90 гадоў. Вядома, шкада, але яна была аварыйная, перакаждала мясцовым жыхарам.

У апошнія гады беларусы ўсё часцей пачалі пытаць не пра ёлку, а пра сасну. А яшчэ аддаваць перавагу дрэвам у кадках.

Калі ў 2017 годзе Маладзечанскі лясгас прадаў усю 15 такіх ёлак, то ў 2018-м — ужо сто.

— Гэта добрая альтэрнатыва для тых, хто не хоча купляць ні ёдца спецыяліст.

З 20 снежня лясная ахова перайшла на ўзмоцнены рэжым работы.

Устаноўлены сродкі фота- і відэафіксацыі, створаны рэйдзавыя групы і стацыянарныя пасты калі дараг.

Не забывайце, што ёлка — гэта жывы арганізм, які, зразумела, мае патрэбу ў вільгаці.

У апошнія гады беларусы ўсё часцей пачалі аддаваць перавагу дрэвам у кадках.

сечаную, ні штучную ёлку. Вяскоўнае такое дрэва можна пасадзіць. Але не заўсёды яго дазваляе да гэтага часу, бо не ўсе правільна за ім даглядаюць.

Пях ігліцы — водар свята

Экалагі пакуль не даюць адназначнага адказу, якая ёлка менш шкодзіць прыродзе — жывая ці штучная.

Ляснікі ж пераконваюць, што, нягледзячы на ​​своеасабліваю моду на штучныя дрэвы, попыт на натуральныя ёлкі не памяншаецца.

Толькі сёлета плануецца прадаць не менш за 160 тысяч навагодніх прыгажуню.

— Людзям падабаецца пах ігліцы. Хтосьці хоча парадаваць дзяцей, для кагосяці гэта традыцыя. Сам я выбраў ёлку ў кадцы.

Калі прынесу штучную, мяне з хаты выганяць, — смяецца спецыяліст.

З 20 снежня лясная ахова перайшла на ўзмоцнены рэжым работы.

Устаноўлены сродкі фота- і відэафіксацыі, створаны рэйдзавыя групы і стацыянарныя пасты калі д

ЯК ПАЧЫНАЛАСЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

«Дзяржаўным народам прызнаецца той народ, які мае свае герб, гімн, сцяг, буквар і энцыклапедыю», — сцвярджаў некалі беларускі паэт Максім Танк. Словы класіка дарэчы і сёння, прынамсі на адкрыцці выстаўкі «Энцыклапедыя. Нацыянальны праект», якая пачала працаваць днямі ў музеі кнігі Нацыянальнай бібліятэкі. Экспазіцыя прымеркавана да 50-годдзя стварэння першай беларускай універсальнай энцыклапедыі.

Выстаўка прадстаўляе гісторыю еўрапейскіх энцыклапедычных выданняў наогул — ад антычнасці да сучаснасці. Таму ў вітрынах знайшося месца і «Натуральнай гісторыі» Плінія (у выданні XVI стагоддзя), і шэдэўру эпохі Асветніцтва, французскаму выданню «Энцыклапедыя, або Тлумачальны слоўнік навук, мастацтваў і рамёстваў» Дэні Дэідро (1751—1780), і найбольш аўтарытэтай з англамоўных энцыклапедыяў «Брытаніка» (1875—1888), а таксама Энцыклапедыі Бракагаўза, якая датуецца 1882—1887 гадамі, і энцыклапедыям на нацыянальных мовах, якія убачылі свет у XIX—XX стагоддзях у Польшчы, Чэхіі, Расіі і Украіне.

Але галоўная ўвага, натуральна, аддадзена энцыклапедыі беларускай як аднаму з самых важных складніках працэсу самаідэнтыфікацыі і самасвядомасці народа. «Спраўды, многія народы існавалі і існуюць у свеце, але не ўсе з іх дайшлі да нацыянальнай спеласці і фарміравання ўласнай ідэнтычнасці, свайго светабачання, якое ў сістэматызаваным выглядзе паўстае праз універсальную энцыклапедыю. Энцыклапедыя — гэта погляд народа на увесь свет навокал і сваё месца ў ім», — зазначае на гэты конт **намеснік дырэктара Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Алякс Суха**.

На выстаўцы шлях да нацыянальнага праекта адлюстраваны найбольш павольна. Тут сабраныя з фонду Нацыянальнай бібліятэкі і Нацыянальнага архіва, выдавецтва Беларускай «Энцыклапедыя імя Пётруся Броўкі», Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры архіўныя матэрыялы і выданні, якія паказваюць першыя спробы стварэння энцыклапедыі ў 20—30-х і 50-х гадах мінулага стагоддзя. Унікальныя дакументы, фотаздымкі і рабочыя матэрыялы дапамагаюць уявіць, як працаваў вялізны калектыў пад кіраўніцтвам галоўнага рэдактара, акадэміка і пісьменніка Пётруся Броўкі. Асобна прадстаўлены вынік гэтай маштабнай навуковай і творчай работы — выданне-юбіляр, першая ў нашай краіне ўніверсальная «Беларуская савецкая энцыклапедыя» (яна стваралася з 1969 да 1975 года і складалася з больш як 34 тысяч артыкулаў і 12 тысяч ілюстрацый, якія ўвайшлі ў 12 тамоў), а таксама нацыянальнае выданне ўжо суверэннай рэспублікі — «Беларуская энцыклапедыя» ў 18 тамах (1996—2004). Ubачыць усё гэта кніжанае багацце можа кожны карыстальнік бібліятэкі і наведвальнік сацыякультурнага цэнтра — выстаўка будзе працаваць да 17 лютага 2020 года.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

Сугучча

«ЯК ЗВЯРЫ, ШТО БЛУКАЮЦЬ У ПУШЧЫ...»

Урывак з прадмовы Францыска Скарыны да кнігі «Юдзіф» гучыць на 70 мовах народаў свету

Чацвёртым выданнем пабачыў свет анталогічнага характару зборнік «Францыск Скарына на мовах народаў свету», які ўключыў пераклады з легендарнай прадмовы першадрукара да кнігі «Юдзіф» на 70 моў, у тым ліку — і на беларускую (арыгінал жа пададзены, зразумела, на старабеларускай). «Як звяры/ што блукаюць у пушчы/ ад нараджэння/ ведаюць сховы свае/ як птушкі/ што лётваюць у паветры/ помняць гнёзды свае/ як рыбы/ што плаваюць у моры і ў рэках/ чуюць віры свае/ і як пчолы/ бароняць вуліі свае — / гэтак і людзі/ да месца, дзе нарадзіліся/ і ўгадаваны ў Бозе/ вялікую ласку маюць» (пераклад Аляся Разанава).

Акрамя беларускай, урывак надрукаваны ў пераўвасабелення на рускую, аварскую, агўльскую, азербайджанскую, арабскую, армянскую, балгарскую, балкарскую, бурацкую, верхнялужыцкую, в'етнамскую, даргінскую, іспанскую, італьянскую, іўрыт, кабардзінскую, казахскую, калмыцкую, каракалпакскую, карацкую, карэйскую, кіргіскую, кітайскую, комі, крымскататарскую, кумыкскую, курдскую, ласкую, латгалскую, лезгінскую, літоўскую, македонскую, мангольскую, марыйскую, нагайскую, нанайскую, ніжнялужыцкую, нямецкую, польскую, пушту, румынскую, русінскую, рутулскую, саамскую, сербскую, славенскую, табасаранскую, таджыцкую, татарскую, тацкую, тувінскую, турэцкую, удмурцкую, узбекскую, уйгурскую, украінскую, фінскую, французскую, хакаскую, цахурскую, чачэнскую, чувашскую, чэшскую, шведскую, шорскую, эстонскую, якуцкую, японскую мовы.

Сярод перакладчыкаў — знакамітыя паэты, якія працуюць у розных нацыянальных літаратурах: азербайджанец Чынгіз Алі аглу, армянін Эдвард Мілітанян, узбек Улугбек Есдаўлетуа, кітаец Гаа Ман, мангол Галаарыд Бадам-Ачырын, таджык Саідалі Мамур, татарын Рэнат Харыс, удмурт Вячаслаў Ар-Сяргі... Упершыню зборнік «Францыск Скарына на мовах народаў свету» быў выдадзены ў 2014 годзе. У наступных выданнях — 2015 і 2016 гадоў і, зразумела, 2019 года — колькасць моў на якія здзейснены пераклады, пашырылася.

Што цікава, на некаторыя мовы змешчаны па два і болей перакладаў. На беларускую — тры (Аляся Разанава, Івана Саверчанкі, Сяргея Панізіна), на рускую — таксама тры (Уладзіміра Беразева, Алега Буркіна, Валерыя Грышкаўца), на армянскую, балгарскую, крымскататарскую, марыйскую, удмурцкую, чачэнскую, чэшскую — па два. На сербскую змешчана чатыры пераўвасабелены: іх ажыццявілі Радміла Рысціч, Іван Чарота, Саманта Рац, Даяна Лазаравіч. Іван Чарота, як вядома, — беларускі сербскі, доктар філалагічных навук, ды рэкам з тым яшчэ і акадэмік Сербскай Акадэміі навук (настойлівы выказ аўтарытэт нашага суайчынніка ў Сербіі як даследчыка сербскай літаратуры, культуры, як перакладчыка сербскай паэзіі, прозы, публіцыстыкі на беларускую і рускую мовы!). Радміла Рысціч — перакладчыца Скарыны і на нямецкую мову. А яшчэ па-нямецку тэкст Францыска Скарыны загаварыў дзякуючы Норберту Рандаву і Уладзіміру Чапегу, Аляксандру Філоту, Віктарыі Андрэавай.

Цікавымі падаюцца імёны Норберта Рандава і Уладзіміра Чапегі, якія паяднаныя ў адным перакладчыцкім клопаце. Норберт Рандаў, які нарадзіўся ў 1929 годзе, вучыўся славістыцы ў Берліне да 1953 года. Пасля — у Сафіі. Працаваў у Берлінскай універсітэце імя Гумальта. У 1962—1965 гадах знаходзіўся за кратамі — «за антыдзяржаўную прапаганду» і «дапамогу нелегальнай эміграцыі» з ГДР. Канешне ж, з такім «тлумачым» радком у біяграфіі пра навуковую кар'еру і ў ГДР марыць не даводзілася. Родная сястра славіста Гундула Рандаў выйшла замуж за беларуса Уладзіміра Ча-

Практычнае радзімазнаўства

«НЕРАСКРУЧАНЫ» ЧОВЕН

Па Іўеўшчыне з кразнаўцам

Беларусь яшчэ хавае мноства сакрэтаў. Трэба толькі навучыцца іх заўважаць. Часам мясцовыя жыхары могуць здзіўліцца: чаго гэта вучоныя людзі з Мінска цягнуцца, каб паглядзець на валун, што валяецца ў чыстым полі? І што яны шукаюць каля крыніцы? А чаго бадзюцца на старых могілках? Чаму так радуюцца, калі ім бяюць старыя казкі?

Калі выбіраешся ў вандроўкі з этнагістарычным цэнтрам «Явар», вучышыся шукаць кавалачкі старажытнасці, спасцігаць светапогляд продкаў, здзіўляцца іх мудрасці і фантазіі, а магчыма, і больш любіць сваю зямлю. Бо ёсць чым ганарыцца. У нас столькі захавалася паданняў, казак, павер'яў, звычаяў, абрадаў! Не кожны народ можа сёння пахваліцца такой памяццю!

«Явар» аб'ядноўвае навукоўцаў і аматараў. За дваццаць гадоў, які існуе аб'яднанне, здзейснена ўжо больш за сотню вандровак. У падарожжах па розных рэгіёнах Беларусі даследчыкі (археологі і гісторыкі) збіраюць каштоўную інфармацыю, распытаюць, запісваюць, правяраюць, ці захаваліся поўныя легенды, звязаныя з рознымі сакральнымі аб'ектамі беларусаў: крыніцамі, камянямі, узгоркамі. Кожны маршрут распрацоўваецца загадзя, яму папярэднічае работа ў архівах і бібліятэках. Робіць гэта звычайна кандыдат гістарычных навук, спецыяліст Інстытута гісторыі НАНБ Людміла ДУЧЫЦ.

Многа падказак даюць кразнаўцы. Калі назбіраецца звестак пра некалькі розных аб'ектаў, што знаходзяцца ў пэўным рэгіёне, вандроўнікі скідаюцца на арэнду аўтобуса. Разам з навукоўцамі на пошuku духоўных скарбаў выбіраюцца пісьменнікі, настаянікі, мастакі, журналісты, наогул, далучыцца можа любы ахвочы. Дарэчы, шыкоўны «лайфхак» для іншых навукоўцаў, дзе ўзяць сродкі, каб правесці «палывыя» даследаванні: дастаткова проста знайсці людзей, якім будзе цікава назіраць за вашай работай.

Падчас вандровак з «Яварам» ёсць магчымасць патрапіць у невялікія вёсачкі, а часам і глухія кутчкі. Тут чуюць легенды, некаторыя з якіх сотні гадоў. Даведваешся, што пакланіцца пэўнаму каменю ці крыніцы людзі хадзілі з паганскіх часоў. Дзякуючы фантазіі продкаў камяні маглі «расці», ажываць ці нагадваць, што раней яны былі людзьмі ці жывёламі, якія скамянелі за тое, што парушылі пэўныя правілы...

Менавіта камяні распавядаюць, што багі жылі побач з беларусамі, не строілі з сябе невядома каго (Бог мог паўстаць перад людзьмі ў выглядзе жабрака). Ды хадзілі яны па зямлі. І нават у некаторых месцах яшчэ засталіся іх сляды. Такі камень-следзвік ёсць і ў Іўеўскім раёне. І ніколі б даследчыкам з «Явара» не адшукаць камень, які нашы продкі прызналі асаблівым, відаць, яшчэ ў дахрысціянскія часы, калі б не мясцовы кразнавец, настаянік гісторыі Лелюжніцкай школы Андрэй ВАЎЧОК.

Валун у вёсцы Каўшары яшчэ і цяпер завуць каменем Дзевы Марыі. Кажуць, што на ім адбыўся слядок. — Нежук у нас у школе зайшла гаворка пра камяні, адна з вучаніц паведала, што ў мясцінах, дзе жыве яе бабуля, быў валун з легендай, — расказвае кразнавец.

Магіла ахвяры маланкі.

Дзеці разам з настаўнікам узялі «шэфства» над каменем, ачысцілі яго ад моху, распыталі мясцовых жыхароў пра легенды, з імі звязаныя. На жаль, следзвік быў ссунуты з месца падчас меліярацыйных работ, а раней, сталыя людзі расказвалі, наспраць яго ляжаў яшчэ адзін валун, па форме падобны на крэсла. Раней дзятва бавілася тым, што хтосьці з малых уладкоўваўся ў такое каменнае ложа, выцягваю нагу, каб ступняй патрапіць у слядок-адбітак, які пакінула Божая Абіт.

Таксама кразнавец паказаў нам яшчэ адзін камень — Бараншкінінкі, але ўжо з больш маладым паданнем — тут, кажучы, у Паўночную вайну спыніліся шведы і рэзалі барану (часам людзі скажваюць паданне і выдаюць новую версію — барану смажылі ўжо немцы).

АДНА ПАЕЗДКА — ДЗВЕ СЕНСАЦЫІ

Але найбольш даследчыкаў зацікавіла кропельніца — невялікі талеркападобны камень, у паглыбленні якога

Кавалак каменнай сякеры.

можа змясціцца каля двух вёдзёр вады. Такія «вырабы» вельмі архаічныя, па камені відаць, што над ім у старажытнасці пачаравалі людзі. Аказалася, што каменьчык прыглянуўся аднаму мясцовому жыхару (ён натрапіў на яго ў лесе, калі збіраў грыбы) і той вырашыў перацягнуць яго на свой уласцік.

— Гэта ўнікальная знаходка, такіх адзінокі. Пакуль вядомы толькі два месцы, — радуецца Людміла Дучыц, робячы замеры каменнай кропельніцы.

Але ў той дзень Андрэй Ваўчок падрыхтаваў даследчыкам яшчэ адзін сюрпрыз — у бібліятэцы аграгарадка

Людміла ДУЧЫЦ робіць замеры кропельніцы.

Морына захоўваецца човен, якому не менш за 300 гадоў. Яго паднялі са dna Нёмана яшчэ ў 70-я гады, пэўны час знаходка прасувалася проста ў хляпе.

Бібліятэкар Таццяна КАРЭНДА расказвае, як даўней лавілі рыбу. Каб загнаць яе на мелкаводдзе, патрэбна было некалькі лодак. Рыбачылі ўначы, рыбіны сплываліся на святло ад смялякоў ці лучыны. «Сёння такая рыбалка лічылася б браканьверствам, хоць насамрэч яна даволі экалагічная. Восямі можна забіць толькі старую рыбу, што павольна плавае», — заўважае Таццяна Яўгенаўна.

У кразнаўчым кутку ў бібліятэцы таксама заўважаю акаменеласці, якія знайшлі ў Нёмане. І адкуль у рацэ ўзяліся марскія трылабіты? А таксама Таццяна Яўгенаўна паказвае нам кавалак каменнай сякеры, яе знайшлі ў цэлю бары. Дрэвы падалі ў ваду, а людзі з цягам часу выцягвалі іх і нарыхтоўвалі мораны (чорны) дуб. Адзін такі пачалі рэзаць ліной і наткнуліся на камень. Відаць, з дрэвам нейкі старажытны дрывасек не змог саўладаць, зламаў сваю сякеру...

Напэўна, ваенным гісторыкам будзе цікава яшчэ знаходка Андрэя Ваўчыка — магіла 1916 года, дзе пахаваны вайсковец, што ў гады Першай сусветнай вайны загінуў ад... удару маланкі.

ВЯСКОВЫЯ СВЯТЫНІ

Мы проста заехалі паглядзець на каменную кропельніцу, што захоўваецца ў касцёле ў вёсцы Лаздуны, а ад ксяндза Анджэя Бурка даведліся і пра гісторыю і традыцыі гэтага кутчкі.

І зноў жа пачулі цікавую легенду, што раней храм стаяў у суседняй вёс-

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ.

Ад Камітэта па Дзяржаўных прэміях Рэспублікі Беларусь

Аб работах, дапушчаных да ўдзелу ў конкурсе на саісканне Дзяржаўных прэміяў Рэспублікі Беларусь 2020 года

У адпаведнасці з пунктам 9 Палажэння аб Дзяржаўных прэміях Рэспублікі Беларусь, зацверджанага Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 5 мая 2006 г. № 300 «Аб Дзяржаўных прэміях Рэспублікі Беларусь», з мэтай шырокага азнаёмлення грамадскасці, прадстаўляюцца інфармацыйныя аб'екты аўтарскіх калектываў, якія дапушчаны да ўдзелу ў конкурсе на саісканне Дзяржаўных прэміяў Рэспублікі Беларусь 2020 года.

Падкамітэт па Дзяржаўных прэміях Рэспублікі Беларусь у галіне навукі і тэхнікі паведамляе, што да ўдзелу ў конкурсе на саісканне Дзяржаўных прэміяў Рэспублікі Беларусь у галіне навукі і тэхнікі 2020 года дапушчаны наступныя работы і аўтарскія калектывы:

Галаваты Іван Іванавіч, Патроўскі Андрэй Барысавіч, Барбікаў Дзмітрый Уладзіміравіч, Канапаняніч Аляксандр Іванавіч, Дюнуар Дзмітрый Мікалаевіч, Міхаленка Вячаслаў Дзмітрыевіч. Работа «Інавацыйныя тэхналогіі распрацоўкі радыёчыльнай кааліцыйнай, развіццё высокатэхналагічных і навукаёмкіх вытворчасцей і стварэнне сучаснай імпартазамасцальнай высокапрадукцыйнай тэхнікі для іх здабывання і перапрацоўкі». Вылучана адкрытым акцыянерным таварыствам «Беларуськалій». Прадстаўлена Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі;

Вягера Іван Іванавіч, Пабаль Ігар Леанідавіч, Басяжко Міхаіл Нічытаравіч, Залескі Віталій Генадзевіч, Кавалеўскі Вячаслаў Віктаравіч, Сцяпук Алег Георгіевіч. Цыкл работ «Распрацоўка высокаэнергетычных і акумуляцыйных і зварочных тэхналогій і арганізацыя вытворчасці экспертна-арыентаванага прамысловага абсталявання». Вылучаны дзяржаўнай навуковай установай «Фізіка-тэхнічны інстытут Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі». Прадстаўлены Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі;

Пархомчык Пётр Аляксандравіч, Пышоўчанка Аляксандр Фёдаравіч, Руды Віктар Віктаравіч, Давыяна Алег Георгіевіч, Жарскі Уладзімір Уладзіміравіч, Каўшэйскі Яўгеній Патрыевіч. Работа «Стварэнне і ўкрааненне лазернай тэхнікі і тэхналогіі апрацоўкі матэрыялаў для павышэння канкурэнтаздольнасці прадукцыйнага машынабудавання». Вылучана адкрытым акцыянерным таварыствам «БЕЛАЗ» — кіруючым кампанія холдынг «БЕЛАЗ-ХОЛДІНГ». Прадстаўлена Міністэрствам прамысловасці Рэспублікі Беларусь;

Суконка Алег Рыгоравіч, Красны Сяргей Анатольевіч, Алейнікава Вольга Віталееўна, Каянко Віктар Ціханавіч, Малькевіч Віктар Ціханавіч, Палкоў Сяргей Львовіч. Цыкл работ «Новыя метады дыягностыкі і лячэння анкалагічных захворванняў у дарослых і дзяцей». Вылучаны дзяржаўнай установай «Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава». Прадстаўлены Міністэрствам аховы здароўя Рэспублікі Беларусь;

Лапа Віталій Віталеевіч, Цыганяў Аляксандр Рыммавіч, Пірагоўская Галіна Уладзіміраўна, Чарнякоў Дзмітрый Уладзіміравіч, Дармешкін Алег Барысавіч. Работа «Распрацоўка, вытворчасць і прымяненне новых форм комплексных мінеральных угнаенняў у Рэспубліцы Беларусь». Вылучана рэспубліканскім навуковым дацыйным унітарным прадпрыемствам «Інстытут глабэаэнаўства і аграхіміі». Прадстаўлена Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі;

Прывалаў Фёдар Іванавіч, Грыб Станіслаў Іванавіч, Казлоўская Зоя Аркадзьеўна, Кільчэўскі Аляксандр Уладзіміравіч, Кавалеўскі Аляксандр Іванавіч, Раўшотнік Уладзімір Мікалаевіч. Работа «Стварэнне і выкарыстанне фонду генетычных рэсурсаў раслін Беларусі — асновы харчовай і біялагічнай бяспекі». Вылучана рэспубліканскім унітарным прадпрыемствам «Навукова-практычны цэнтр Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі па земляробстве». Прадстаўлена Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі;

Бакавец Мікалай Уладзіміравіч, Длугоўны Вячаслаў Андрэевіч, Жарга Мікалай Адамавіч, Ісавіч Анатоль Уладзіміравіч, Ніканенка Сяргей Віктаравіч, Тарасава Вольга Барысавна. Работа «Стварэнне нацыянальнай сістэмы металлагічнага забеспячэння Рэспублікі Беларусь у галіне лазернай тэхнікі і оптыкі». Вылучана дзяржаўнай навуковай установай «Інстытут фізікі імя Б. І. Сцяпанова Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі». Прадстаўлена Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі;

Жураўскі Аркадзь Іосіфавіч (пасмяротна), Булькі Аляксандр Мікалаевіч, Крачко Іван Ігнатавіч (пасмяротна), Мяснікова Валодзіца Уладзіміраўна, Федаранка Ганна Уладзіміраўна. Работа «Лексікаграфічнае апісанне слоўнага фонду беларускай мовы XIV—XVIII стст. («Гістарычны слоўнік беларускай мовы» ў 37 выпусках)». Вылучана дзяржаўнай навуковай установай «Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі». Прадстаўлена Нацыянальнай акадэміяй навук Беларусі.

Падкамітэт па Дзяржаўных прэміях Рэспублікі Беларусь у галіне літаратуры, мастацтва і архітэктуры паведамляе, што да ўдзелу ў конкурсе на саісканне Дзяржаўных прэміяў Рэспублікі Беларусь у галіне літаратуры, мастацтва і архітэктуры 2020 года дапушчаны наступныя аўтары і творчыя калектывы:

Кузняцёў Вячаслаў Уладзіміравіч, Дударэў Аляксей Ануфрыевіч, Траян Юрый Антонавіч, Яромкіна Ірына Уладзіміраўна, Краўчанка Антон Яўгеневіч, Кавалеў Юрый Андрэевіч. За работу «Балет В. Кузняцёва «Вітаўт». Хараграфія і пастаноўка Ю. Траяна». Вылучаны дзяржаўнай тэатральна-відэавай установай «Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета Рэспублікі Беларусь» сумесна з ГА «Беларускі саюз тэатральных дзеячаў» і ГА «Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Качан Канстанцін Іванавіч. За сэрью жывапісных работ «Радзімыя зачараваныя» (2004—2017 гг.). Вылучаны ўстановай «Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Чарніцэў Мікалай Іванавіч. За кнігу, якая садзейнічае умацаванню агульна-чалавечых каштоўнасцей і цэі гуманізму: «Вам — заданне» і «За секунду до выстрапа» (1982—1983 гг.), аповесць «Прыказ № 1» (2016 г.), раманы «Ілоты безумны» (1995 г.), «Сыноўя» (1989 г.), «Операція «Кровь» (2013 г.). Вылучаны ГА «Саюз пісьменнікаў Беларусі». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Бандарэнка Сяргей Афанасьеўвіч. За стварэнне твораў манументальнага мастацтва: рэльефнае панно «Песня пра зубра» для вестыбуля Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі (2006), стала «Трыумф» і Алея алімпійскай славы (культурна-спартыўны комплекс «Мінск-Арэна», 2009), Конны помнік князю Альгерду (Віцебск, 2014), скульптурная кампазіцыя «Беларусь гасцінная» для палаца Незалежнасці (2015). Вылучаны ДУ «Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Аляксееў Аляксандр Аляксеевіч, Лукашэвіч Алег Валодавіч. За мастацкі праект «Спадчына Беларусі». Вылучаны ГА «Беларускі фонд культуры». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Касцючэнка Канстанцін Аляксандравіч. За стварэнне манумента «Брама памяці» ў мястэчку «Трасцянец» (2015). Вылучаны ГА «Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Шаркоў Анатоль Васільевіч, Харашэвіч Алена Іванаўна. За рэалізацыю праекта «Жыць і помніць» і публікацыю серыі кніг: «Жыць і помніць: Советские воинские захоронения в Европе», «Последний приют солдата», «Ставка Верховного главнокомандующего русской армии в годы Первой мировой войны в событиях и лицах», «Обелиски памяти Русской Императорской армии Первой мировой войны», «По следам Советско-польской войны». Вылучаны ДУ «Беларускі культурны цэнтр духоўнага Адраджэння». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Крамарэчка Віктар Уладзіміравіч. За стварэнне архітэктурнага праекта «Музей гісторыі Валікай Айчынай вайны». Вылучаны прадпрыемствам «Творчая майстэрня архітэктара Крамарэчкі В. У.». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Гарцёў Аляксандр Фёдаравіч. За стварэнне высокамастацкай твораў сцэнічнага мастацтва спектакля «Не мой» (2010), «Тры Жыцьці» (2013), «Распадка гняздо» (2013), «Кар'ера доктара Рауса» (2017). Вылучаны дзяржаўнай установай «Заслужаны калектыў Рэспублікі Беларусь «Рэспубліканскі тэатр Беларускай драматыкі». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Ліхадзедаў Уладзімір Аляксеевіч. За стварэнне гісторыка-асветніцкага праекта «У пошуках страчаных» (2004 г.). Вылучаны рэдакцыяна-выдавецкай установай «Выдавецкі дом «Звязда». Прадстаўлены Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь;

Камітэт па Дзяржаўных прэміях Рэспублікі Беларусь, падкамітэт па Дзяржаўных прэміях у галіне навукі і тэхнікі, падкамітэт па Дзяржаўных прэміях у галіне літаратуры, мастацтва і архітэктуры звяртаецца да кіраўнікоў арганізацый, устаноў, вышэйшых навуковых устаноў, прадпрыемстваў, орагану дзяржаўнага кіравання, грамадскіх аб'яднанняў з просьбай прыняць удзел у абмеркаванні пералічаных работ і аўтарскіх калектываў.

Водзьмы спецыялістаў, матэрыялы грамадскага абмеркавання, прапановы і заўвагі па работах, аўтарскіх калектываў і аўтарах прымаюцца да 15 верасня 2020 года па адрасе: 220072, г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 66, каб. 317, сакратарыят Камітэта па Дзяржаўных прэміях Рэспублікі Беларусь. Тэл. / факс (017) 284-24-56, (017) 284-83-81.

Анатоль ФЕДАРОВІЧ: «МЫ МОЦНЫЯ, ТАМУ ШТО — КАМАНДА»

Генеральны дырэктар прыватнага прадпрыемства «Праметэй» лічыць галоўным у сваёй рабоце клопат пра людзей

Адна з вядучых будаўнічых кампаній Магілёўскай вобласці ў асаблівым прадстаўленні патрэбы не мае. У сваёй галіне даўно па-звычайна сябе зарэкамандвала. Сёння яна будзе жылыя дамы, адміністрацыйныя ды іншыя аб'екты па ўсёй краіне. Толькі за гэты год было пабудавана 23 266 квадратных метраў агульнай плошчы жылля ў Горках, Оршы, Магілёве і Дрыбіне. Акрамя гэтага, сіламі прадпрыемства або з яго ўдзелам узводзіцца і мадэрнізуецца шэраг аб'ектаў у Аршанскім раёне — МТФ на 2000 галоў у вёсцы Чурывава, Палац культуры льнокамбіната ў горадзе Орша, бальніца для ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны ў вёсцы Юрцы Аршанскага раёна. І зусім хутка завершацца работы на слаугарадскім камбікормавым заводзе, дзе «Праметэй» з'яўляецца генеральным падрачкам.

Генеральны дырэктар Анатоль ФЕДАРОВІЧ.

ДОМ ПАД КЛЮЧ

У сваёй рабоце мы кіруемся перадавым вопытам і сучаснымі тэхналогіямі, — кажа заснавальнік і кіраўнік прыватнага прадпрыемства «Праметэй» Анатоль ФЕДАРОВІЧ. — Навука не стаіць на месцы, і мы павінны ісці з ёй у нагу. Напрыклад, выпускаем уцяпляльнік, які ніхто акрамя нас у краіне не робіць. У 2015 годзе ён быў пры-

«Перадавікі і наватары вытворчасці — наш залаты фонд», — сказала намеснік генеральнага дырэктара Валянціна ГУР'ЕВА, паказваючы Дошку гонару і медаль, заснаваныя як грамадская ўзнагарода за бездакорную працу на прадпрыемстве.

знаны на выстаўцы найлепшым прадуктам года. Гэта цалкам наша распрацоўка. А праект дома ў Магілёве, які распрацавала наша праектнае бюро «Дэльта», Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва ўнесла ў спіс праектаў для паўторнага выкарыстання. Ён адпавядае цэнавай палітыцы за квадратны метр, што існуе ў краіне. Што датычыцца жылля, якое мы будзем, то гэта на 50—60% нашы ўласныя распрацоўкі.

Наша праектнае бюро «Дэльта» было арганізавана ў 2006 годзе, каб дапамагчы прадпрыемству рабіць дамы «пад ключ», — удакладняе яго дырэктар Таццяна ГАЙКЕВІЧ. — У асноўным праектуем шматкватэрныя жылыя дамы і адміністрацыйныя памяшканні. Па атэстацыі наша група мае трэці клас складанасці. Іншымі словамі, можам праектаваць дамы вышыней да 30 метраў — дзесціпавярховікі. Дарэчы, не ўсякае прадпрыемства мае сваю праектную групу, звычайна ў найлепшым выпадку ёсць канструктарскія аддзелы.

Дзвіз «Праметэй» — працаваць хутка, мабільна і якасна, — адзначае Таццяна. — Бачылі горацкі гандлёвы цэнтр «Брыльянт»? Гэта адзін з нашых першых праектаў з выкарыстаннем шкляных сценаў. Дырэктар павіна быць на выстаўцы за мяжой, убачыў там нешта падобнае і пажадаў, каб яго ўвасобіліся і ў нас. Частка праектаў паўторна прымяняльная, але мы заўсёды перапрацоўваем іх і прывязваем да канкрэтнага будынка. Усё астатняе праектуем індывідуальна з улікам пажаданняў заказчыка.

ПРАФЕСІЯНАЛІЗМ ПЕРШ ЗА УСЁ

У дырэктарскім кабінэце адна сцяна цалкам завешана ганаровымі граматамі і падзякамі.

Гэта толькі за апошнія 3-4 гады, — усміхаецца Анатоль Федаровіч. — Для таго каб усе павесіць, сценаў у кабінэце не хопіць. Мы не прывыклі працаваць дрэнна. І гэты год не быў выключэннем. Мы не толькі будзем, мы самі выпускаем і асноўную частку будаўнічых матэрыялаў. Для вытворчасці жалезабетонных вырабаў маем два жалезабетонныя вузлы плюс арэндуем памяшканні завода «Будаўнік», які знаходзіцца ў стадыі банкруцтва. У будучым плануем яго выкупіць. Акрамя гэтага ёсць цэх літкі, вытворчасці пластыкавых вокнаў і дзвярэй, сэндвіч-панэляў, цэх дрэвапрацоўкі. Маём вялікі машына-трактарны парк — болей за 100 адзінак рознай тэхнікі. Гэта вельмі важна для рэнтабельнасці прадпрыемства. Раней мы заказвалі вежавыя краны або бралі іх у арэнду. Цяпер у нас самі пяць вежавых кранаў. І дзевяць экскаватараў рознай магутнасці. З такім паркам для нас не праблема пракласці інжынерныя сеткі.

Мы не шкадуем грошы на адукацыю, усе нашы вядучыя спецыялісты маюць па-

сведчанні прадпрыемства «Белбудлічэнзія» і Інстытута павышэння кваліфікацыі, — падкрэслівае кіраўнік. — У нашай камандзе працуе больш за 100 высакакласных спецыялістаў. Не эканомім і на замежных камандзіроўках, наведваннях выставак. Менавіта там можна падглядзець нешта такое, што зробіць нашу работу яшчэ больш высакакласнай. Восі цяпер два нашыя спецыялісты едуць у Вену для ўдзелу ў выстаўцы па інавацыйным праектаванні будынкаў і збудаванняў.

«Перадавікі і наватары вытворчасці — наш залаты фонд», — сказала намеснік генеральнага дырэктара Валянціна ГУР'ЕВА, паказваючы Дошку гонару і медаль, заснаваныя як грамадская ўзнагарода за бездакорную працу на прадпрыемстве.

Шматкватэрны дом на вуліцы Вакзальнай — адзін з будынкаў, узведзеных «Праметэем».

МЕСЦА ДЛЯ ДУШЫ

Анатоль Федаровіч, да таго як стаў будаўніком, быў мараком і жыць не мог без мора. Усю сваю любоў да стыхіі ён увасобіў у базе адпачынку «Мерэя». Знаходзіцца яна ў адным з найпрыгажэйшых месцаў Горацкага раёна — аграгарадку Леніна на аднайменным вадасховішчы. Марская рамантыка тут адчуваецца ва ўсім — і ў драўляных скульптурах, і ў пабудовах. І як напамін пра Цёплыя краіны, дзе даводзілася служыць, тут з'явіліся экзатычныя паўліны і страусы. Упершыню убачыла, што страусы могуць так элегантна танцаваць, раскідваючы крылы і вырабляючы неймаверныя па.

Наша гасцініца разлічана на 40 месцаў, плюс летняя домкі, — знаёміць з базай адпачынку яе дырэктар Аляксандр ТАРАНАЎ. — Да паслуг адпачывальнікаў працуе кавярня «Хвалія» на 50 чалавек. А летам адкрытая яшчэ і веранда на 80 чалавек. Вельмі часта яе арандуюць для карпаратываў, вяселляў і іншых мерапрыемстваў.

На базе ёсць нават музей вясковага быту, які ініцыявала намеснік генеральнага дырэктара Валянціна ГУР'ЕВА. Яна ж збірае для яго экспанаты. На палічках стаяць патэфон, гарлачы, званы, гладышы, у чырвоным куце вісіць вышыты ручнік.

На тэрыторыі базы ёсць цудоўнае месца, дзе б'юць крыніцы, і яно некалькі гадоў таму было абазначана купеллю. Яе ўрачыста асвяціў архіепіскап Магілёўскі і Мсціслаўскі ўладыка Сафроній.

«На базе адпачынку «Мерэя» ёсць свой маленькі запарк», — сказаў нам дырэктар базы Аляксандр ТАРАНАЎ.

Нядаўна наведваў выстаўку ў Дубаі і вельмі ўражаны тым, як змяніўся гэты горад. Сорок гадоў таму я там быў падчас сваёй службы ў ваенна-марскім флоце. І самым вялікім будынкам на той час у іх лічыўся сціплы двухпавярховік. А сёння 130 аб'ектаў занесена ў кнігу рэкордаў Гінеса. Восі чаго яны дасягнулі за 40 гадоў. Гэта я кажу да таго, што на выстаўках можна ўзяць тое, што падыме на ўзровень вышэй. Цэх акон, жалезабетонныя вузлы, вытворчасць па выпуску сэндвіч-панэляў — абсталюванне для ўсяго гэтага мы бралі менавіта з выставак, бо яно вельмі высокатэхналагічнае.

«СЭНДВІЧ» З ПЕНАПОЛІЗАЦІЯНУРАТУ «ПА-ПРАМЕТЭЎСКУ» НЕ ЖАДАЕЦЕ?

Прадпрыемства «Праметэй» з'явілася на свет дваццаць два гады таму дзякуючы ўпартасці Анатоля Федаровіча і яго жаданню зрабіць нешта годнае ў сваім жыцці. Сёння яно разраслося да памеру вялікай кампаніі з філіяламі ў Чавусах і Жлобіне. У Горках — цэнтральная база. І мы прайшліся па ёй разам з намеснікам генеральнага дырэктара па вытворчасці Васілём КУХАРА-ВЫМ.

Дом механізатара, рамонтная майстэрня, цэх па вытворчасці сэндвіч-панэляў, ПВХ-акон, растварабетонны вузел — ледзь паспяваем вярцець галавой. А Васіль Кухараў прапануе ацаніць арачнікі, зробленыя з уласнага «праметэўскага» профілю, звернуць увагу на тутэйшую вібрапрэсаваную плітку. «Па наш тавар нават Гродзенская вобласць прыязджае, — ганарыцца суразмовец. — На ўсю краіну працуем».

Заходзім у вялікае памяшканне, дзе адначасова размешчана некалькі цэхаў па вытворчасці халоднагнутых профіляў, металачарапіцы, трохслойных сэндвіч-панэляў з рознымі напуняльнікамі. Нас сустракае Андрэй Хаццяшоў, майстар па вытворчасці.

— На нашым прадпрыемстве людзі — галоўнае, — знаёміць з маладым спецыялістам Васіль Кухараў. — Калектыў згуртаваны, цяжкі амаль няма, шмат моладзі. Гэта вынік таго, што тут стабільная зарплата, вельмі

добры сацпакет і ёсць магчымасць росту. Для маладых людзей гэта вельмі важна.

Ноў-хаў прадпрыемства — трохслойныя сэндвіч-панэлі, якімі яно забяспечвае сябе і іншыя. Вельмі добра ідуць вырабы з новым уцяпляльнікам — пенаполізіаціануратам ЭКАПІР. Мы адпраўляемся глядзець вытворчасць гэтага напуняльніка. Велічэзныя блокі жаўтаватага колеру, якія ляжаць на ўваходзе, і ёсць гэты цяжкавымаўляльны прадукт. Але гэта яшчэ толькі загатоўкі, якія потым акуратна наразаюцца на вельмі дарагім амерыканскім абсталюванні. Яго некалькі гадоў таму Анатоль Федаровіч убачыў на адной з выставак.

— Уцяпляльнік цікавы тым, што цалкам бяспечны: ён стойкі да ўзгаранняў, —

Вырабляюць на прадпрыемстве і ўцяпляльнік новага пакалення з пенаполізіаціануратам ЭКАПІР. Яго нам паказалі майстар цэха Андрэй ХАЦЯШОЎ і майстар Андрэй МАРЧАНКА.

рэкламу інавацыйны прадукт намеснік генеральнага дырэктара. — Яго бяруць як для ўцяплення, так і для ахаладжвання. Спажывец з Краснадара, напрыклад, ім дахі пціпавярховікаў засцілае ад сонца.

Дымак зроблены ў цэху, дзе вырабляюць металапрофіль і металачарапіцу — прадукцыю, запатрабаваную ў розных галінах гаспадаркі. За дзейнасцю абсталювання сочаць майстры Станіслаў ЛАГАЎ і аператар Дзмітрый БАЗЫЛЮК.

ВІНШАВАННЕ

— Падводзячы вынікі, хочацца адзначыць, што год быў для нас прадукцыйны. Паказчыкі плюсум да мінулага года прыблізна на 30%. Але галоўнае, што ўсе жыўяе-здоровыя, што абыйшлося без няшчасных выпадкаў на вытворчасці. Для нас гэта вельмі важна.

Хацелася б усіх, хто заняты ў нашай няпростай справе, абняць і шчыра павіншаваць. Дзякуй усім за каласальную работу. Будуйце і шчыра жыццё, або, як той казаў, барометр эканомікі. За 22 гады існавання наша кампанія стварыла сабе вельмі добрую рэпутацыю. Нам давяраюць, з намі жадаюць працаваць заказчыкі. На наступны год заказы ўжо на 70% сфарміраваныя. І гэта пра многае сведчыць.

Шчыра віншую ўсіх работнікаў прадпрыемства «Праметэй» з Новым годам і Раствам Хрыстовым. Жадаю, каб у вашых сем'ях было цёпла і ўтульна, каб вы з упэўненасцю глядзелі ў заўтрашні дзень, каб наша незалежная дзяржава толькі мацнела!

Генеральны дырэктар Анатоль Федаровіч.

МЕДАЛЬ ЗА САМААДНАСЦЬ

На прадпрыемстве нават заахвочваюць незвычайна. Тым, хто тут працуе 10 і болей гадоў, уручаюць медалі, прычым сваёй жа распрацоўкі.

Асноўная частка маіх намеснікаў працуе на прадпрыемстве ўжо болей 20 гадоў, — кажа Анатоль Федаровіч. — І мы вырашылі, што такія дасягненні павінны быць адзначаны. Распрацавалі сабе ў арганізацыі медалі трох ступеняў — «Ветэран прыватнага прадпрыемства «Праметэй»». Тым, хто адпрацаваў 10 гадоў, даём трэцюю ступень і 500 долараў у дадатак, хто 15 — другую ступень і 1000 долараў, хто 20 — першую ступень і 2000 долараў. Льготы таксама ёсць. Уладальнік медаля пры выхадзе на пенсію мае права раз на год узяць пуцёўку ў любы санаторый або прафілакторый краіны бясплатна.

Дарэчы, на прадпрыемстве такія медалі атрымаў 51 чалавек, у тым ліку 19, якія ўжо не працуюць. Існуюць і іншыя спосабы заахвочвання.

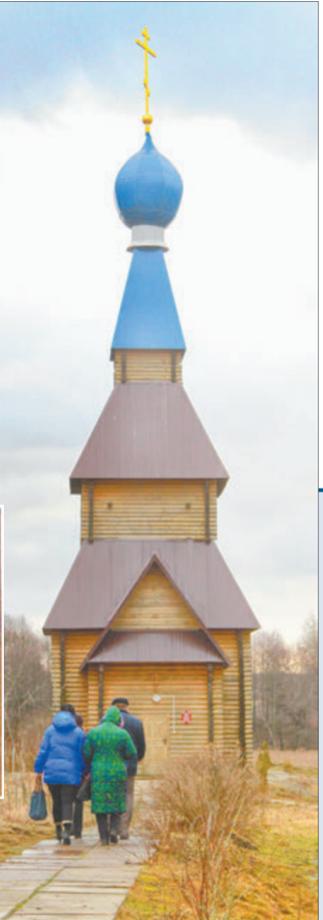
— Гэта вельмі важна, — лічыць генеральны дырэктар. — Я для сябе гэта засвоіў яшчэ са студэнцкіх часоў. У 1984 годзе быў камандзірам атрада «Праметэй» (дык вось адкуль назва прадпрыемства! — Аўт.) і атрымаў урадавую ўзнагароду. Для мяне гэта быў вялікі гонар. Два гады запар сярод сельскагаспадарчых ВНУ Савецкага Саюза мы трымалі першае месца.

ПРАМЕТЭЙ АД СЛОВА «КЛАПАЦІЦА»

Дарэчы, менавіта такі сэнс мае гэтая назва ў перакладзе са старажытнагрэчаскай. Дабрачыннасць і ўвага на прадпрыемстве — не проста словы. Тут клопацца не толькі пра сваіх работнікаў, але і пра тых, каму ў гэтым жыцці цяжка. Асабліва ўвага — дзецям: так хочацца, каб на Новы год яны адчувалі, што пра іх ніколі не забываюць. Прадпрыемства ўжо загарды падрыхтавала салядкі падарункі для дзяцты. А палюе яно ў раёне шмат каго.

— Аказваем спонсарскую дапамогу прыёмным аглянскім сем'ям, дзіцячым дамам сямейнага тыпу, — расказвае Валянціна ГУР'ЕВА. — Падчас дабрачыннай акцыі «Нашы дзеці» будзем віншаваць сям'ю Куравых з вёскі Пална. А яшчэ Анатоль Федаровіч як дэпутат аплякае сям'ю Цыркуновых са сваёй Акадэмічнай выбарчай акругі № 4. Сёлета дапамаглі гэтай сям'і сабраць дзяцей у школу. Вялікая спонсарская дапамога аказваецца школам № 2 і № 4, а таксама гімназіі і дзіцячым садкам. Навягодныя падарункі ад нас атрымаюць і выхаванцы Цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, дзіцячага прытулку ў вёсцы Рудкаўшчына і іншыя. Мы сабралі святочныя пакеты таксама для інвалідаў і ветэранаў з аддзялення кругласуватнага знаходжання ў аграгарадку Леніна. Зараз там знаходзіцца 20 чалавек.

Налі ЗІГУЛЯ, Алена ДАЎЖАНОК, фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Праваслаўная капліца і купель, пабудаваныя майстрамі «Праметэя», адзначаныя падзячнай граматай епіскапа Магілёўскага і Мсціслаўскага Сафронія.

у выглядзе спонсарскай падтрымкі — школам, дому састарэлых.

Вакол возера шмат альтанак з мангалімі. Летам тут можна пасядзець і з вудачкай. У возеры водзяцца карась, акунь, шчупак, таўсталоўкі.

Прадпрыемства, акрамя таго што дэманструе высокія паказчыкі ў рабоце, актыўна падтрымлівае спартыўны кірунак — на яго рахунку шмат узнагарод за перамогі ў спаборніцтвах. Праметэўцы неаднаразова займалі прызывыя месцы па валеболе, баскетболе, гандболе, лёгкай атлетыцы.

На базе адпачынку праводзяцца ў тым ліку зімовыя і летняя спартакіяды, удзел у якіх бярэ ўвесь калектыў.

— Падтрымліваем спартыўную форму, бо Горкі ўваходзяць у міжнародную еўрапейскую асацыяцыю «Здаровыя гарады, раёны і пасёлкі», — удакладняе Валянціна Пятроўна.

А яшчэ база адпачынку карыстаецца вялікай папулярнасцю сярод расіян. Ад аграгарадка Леніна да Смаленска ўсяго 80 кіламетраў. І на Новы год палова месцаў ужо раскуплена менавіта расіянамі.

УНГ 7004283 16.

Аляксандр БРУЧЫКАЎ:

ПОШТА — ГЭТА СВОЕАСАБЛІВЫ БІЗНЕС, І ТРЭБА ЯГО РАЗВІВАЦЬ

Дырэктар Магілёўскага філіяла прадпрыемства паштовай сувязі «Белпошта» пра новыя віды паслуг, «мабільнага паштавога» і даўтрашні дзень

Аляксандр Бручыкаў у сістэме паштовай сувязі другі год, а сёлета ён узначыўляў Магілёўскі філіял. Новы кіраўнік лічыць, што пошта — гэта бізнес, і трэба быць добрым стратэгам і тактыкам, каб вывесці прадпрыемства на прынцыпова новы ўзровень.

Дарэчы, стратэгія і тактыка для Аляксандра Міхайлавіча самыя што і на ёсць родныя словы. Да наядунага часу ён служыў у праваахоўнай сістэме. Па спецыяльнасці інжынер-радыёэлектроншчык, закончыў Жытомірскае ваеннае вучылішча радыёэлектронікі войскі супрацьракетнай абароны. У запас звольніўся ў званні палкоўніка.

— Аляксандр Міхайлавіч, на новай пасадзе вы ўсяго паўгода, наколькі ўпэўнена адчуваеце сябе на гэтым месцы?

— Сапраўды, справа для мяне дастаткова новая. Але тут таксама ёсць пункт прыкладання. Калі працаваў у праваахоўнай сістэме, рабіў максімум на маганаў, каб развіваць інфармацыйныя тэхналогіі. У Магілёўскім УУС аўтаматызаваў працэсы інфармацыйна-аналітычнага цэнтру, экспертна-крыміналістычнага на той час аддзела, пашпартна-візавага службы і іншых. На пошце адрозніваўся прывядзення ў парадак аб'ектаў, а іх каля 400 па вобласці. Хочацца, каб умовы работнікаў і кліентаў былі нашамат лепшыя.

— Заўважыла, што адбыліся некаторыя нават чыста знешнія перамены. А што наогул атрымаеце зрабіць за такі шчасць невялікі тэрмін, і якія планы на будучыню?

— Як ужо адзначыў, раблю акцэнт на інфарматызацыю паслуг. Працягваем уключаць новыя тэхналогіі — гэта электронныя чэргі, каб кліент не губляў час, стаячы ў звычайных чэргах. Будзем актыўна прапагандаваць плацэжныя тэрміналы, якія ў нас ёсць, але якія не вельмі актыўна карыстаюцца. Начальнікам аддзяленняў даручана арганізаваць дзяржаўнае каля тэрміналу паштовай спецыялістаў, каб дапамагчы насельніцтву праводзіць плацэжы.

Укаранёныя два паштаматы ў Магілёве і Бабруйску, якія дазваляюць у любы час днём і ночы адпраўляць і атрымліваць пасылкі. Гэта таксама змяняе чэргі ў паштовых аддзяленнях.

Акрамя інфармацыйных тэхналогій, якія зараз прапагандаваць пошту, будзем аддаваць вялікую ўвагу прывядзенню ў парадак нашых пабудов і памяшканняў для кліентаў. Каб у горадзе і на сяле было аднолькава камфортна, цёпла і ўтульна. Абнаўленне будынкаў філіяла і вузла паштовай сувязі ў Магілёве і Бабруйску. Яны дастаткова старыя, таму прыйшлося цалкам змяніць тэхнічныя сеткі. Стварам добрыя ўмовы працы сваім работнікам і кліентам. Шмат

увагі ўдзяляецца раўным аб'ектам паштовай сувязі. У рамках бізнес-плана прыведзены ў парадак Клічаўскі, Касцюковіцкі, Кіраўскі вузлы паштовай сувязі. Не абыходзім увагай аддзяленні паштовай сувязі на вёсцы.

— На развіццё заўсёды ўплываюць эканамічныя абставіны, у якіх прыходзіцца існаваць. Яны не заўсёды спрыяльныя. І трэба шукаць нейкае выйсце, каб быць на вышыні. Пошта сёння з'яўляецца шматфункцыянальным прадпрыемствам, шукае новыя формы абслугоўвання кліентаў. Раскажыце пра найбольш перспектывныя з іх.

— Найбольш перспектывны кірунак — гэта нашы карпаратыўныя кліенты, таму плануем стварыць для іх найбольш спрыяльныя ўмовы. У Магілёве і Бабруйску існуюць спецыяльныя памешканні — бізнес-пошты. У Бабруйску такая бізнес-пошта ўжо адрамантаваная (там заменена мэбля, цяпер возьмемся за Магілёў).

Мы распрацавалі праект на рэканструкцыю будынка, збіраемся зрабіць наш галоўпаштамент больш камфортным і зручным, з адміністрацыям на першым паверсе. І ў першую чаргу плануем рэканструяваць бізнес-пошту для работніц карпаратыўных кліентаў. На жаль, не ўсе кліенты ведаюць пра нашы паслугі. У прыватнасці пра паслугу «Аплачанае перасылка». Тыя, хто часта адпраўляюць пасылкі, лісты, дакументы, могуць без чаргі ажыццявіць перасылку адпраўленай пэўнай велічыні — S, N, L. Для гэтага ў нас ёсць спецыяльныя гофракардонныя скрыні і пласціквыя канверты. Недастаткова пакуль запатрабавана і паслуга «Паштовы кур'ер». Бывае, што не хапае часу прыйсці ў паштовае аддзяленне і стаяць у чарзе, а кур'ер зробіць усё нашамат хутчэй. Ён прывязвае на заўважэнні па працягу гадзіны. Паслуга актуальная як для фізічных асоб, так і для юрыдычных.

На жаль, вельмі мала хто гэтымі паслугамі карыстаецца. Відэаочка, што проста не хапае інфармацыі.

— А якія змяненні чакаюць на сяле?

— Сёння шмат увагі аддаецца развіццю інфармацыйных тэхналогій пры аказанні паштовых і няпрофільных паслуг. Яе прыёмна раскрыць, патрымаць у руках Я больш любю друкаваныя кнігі чытаць, чым электронныя. Гэта жывое. Хочацца аднавіць падручны, вярнуць да ранейшага ўзроўню. У газэце шмат інфармацыйна на розныя тэмы, і не трэба дзесяці лазіць, нешта шукаць. І мы праводзім работу па папулярызацыі газэты ў рамках нашай ідэалогіі і любові да радзімы. Асацыяцыя паштавога бізнесу і газетнай не павінна знікаць, яна павінна застацца актуальнай і для маладога пакалення. Праводзім прома-акцыі сумесна з прадпрыемствамі, знаёмім людзей з выданнямі.

— Напярэдадні Новага года ў зале аб'явілі павяліся прыгожая фотазона са стылізаванай пад стол паштовай скрыняй, крэслам і куртантам. Адчуваецца клопат пра кліента.

— І вы не памыляецеся. Хочацца прывесці ў парадак усё нашы аб'екты на Магілёўскай вобласці, каб да нас ставіліся з павагай. Каб нарэшце звычайныя чэргі пераўтварыліся ў электронныя, якія рухаюцца нашамат хутчэй. Мы збіраемся кунаць зарадныя ўстройствы, каб можна было падзарадзіць мабільныя. Узяў нумар у электроннай чарзе і, пакуль яна падыдзе, сядзі ў інтэрнаце. Ёсць задумка павесіць тэлевізары і даваць карысна інфармацыю. На некаторых аддзяленнях мы ўжо зрабілі гульнявыя куткі для дзяцей. Шмат увагі аддаецца людзям з абмежаванымі магчымасцямі. Нашы аддзяленні сувязі абсталяваны пандусамі, пад'ёмнікамі і кнопкамі выкліку, там, дзе па іншаму нельга вырашыць пытанне.

Налі ЗІГУЛЯ. Фота з фонду Магілёўскага філіяла «Белпошты».

Актуальная размова

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению Республиканского дочернего унитарного предприятия по обеспечению нефтепродуктами «Белоруснефть-Гомельоблнефтепродукт» (продавец имущества) извещает о проведении 17 января 2020 года открытого повторного аукциона со снижением начальной цены на 50 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20

ЗАО «Белреализация» объявляет аукцион. Организатор аукциона ЗАО «Белреализация» (УНП 19113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж. Парк «Белреализация» (УНП 600255392) в лице ликвидатора ОАО «Крупский плодоовощной завод» (УНП 600255392) в лице ликвидатора ОАО «Партизан-Крупец» (УНП 600255392), тел. +375 (17) 325-011.

Table with 4 columns: No lot, Subject of trade, Initial price, VAT and excise. Lists various items for auction including machinery, vehicles, and equipment.

Местонахождение — г. Круглик, тел. для ознакомления +37529 698-53-53. Для участия в торгах необходимо в срок с 25.12.2019 9.00 по 08.01.2020 17.00 зарегистрироваться и подать заявку на участие в торгах по выбранному лоту на сайте BELTORGI.BY.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ. Организатор электронных торгов (продавец): Инспекция Министерства по налогам и сборам Республики Беларусь по Фрунзенскому району г. Минска № 2, 220015, г. Минск, пр. Пущкина, 11, +375 17 395 37 32.

Table with 4 columns: No lot, Subject of trade, Initial price, Sum of bid. Lists items for electronic auction including a car and a truck.

Окончание приема заявлений на участие в торгах с прилагаемыми к ним документами — 21.01.2020, до 15.00. Заявкам для участия в торгах перечисляется на текущий (расчетный) банковский счет № BY60AKBB3012000006694000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» в г. Минске, код АКБВВВ2Х, УНП 190542056, получатель платежа — ОАО «Белорусская универсальная товарная биржа». Срок внесения задатка — не позднее даты и времени окончания приема заявлений на участие в торгах.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ПОВТОРНЫХ ТОРГАХ. Государственное предприятие «БелЮрОбеспечение» объявляет о проведении торгов: Имущество принадлежит ОАО «Вивалия», находящееся: Столбцовский р-н, пос. Новокосово.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 27 января 2020 г. 93-го открытого аукциона на право заключения договора аренды земельного участка в Солигорском районе. Предмет аукциона: Право заключения договора аренды земельного участка. Адрес земельного участка: Минская обл., Солигорский р-н, Чижевский с/с, п. Хвалеве, ул. Центральная, 6Б.

В разделе указаны коммуникации, к которым возможно подключение в указанном населенном пункте. Продавец: Солигорский районный исполнительный комитет (далее — райисполком), 223710, г. Солигорск, ул. Козлова, 35.

Порядок проведения аукциона и порядок оформления участия в торгах определяется Гражданским кодексом Республики Беларусь, Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462. 1. Аукцион состоится в 15.00 27 января 2020 г. по адресу: г. Солигорск, ул. Козлова, 35, зал заседаний райисполкома.

Подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона внести плату за предмет аукциона (в счет оплаты засчитывается сумма внесенного задатка), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения; не позднее 2 рабочих дней после совершения оплаты заключить с Чижевским сельским исполнительным комитетом договор аренды земельного участка и осуществить в двухмесячный срок, после его заключения, государственную регистрацию права на земельный участок.

Информация о внесении изменений в извещение о проведении аукциона. В извещении о проведении аукциона по продаже имущества Столбцовского филиала Минского областного потребительского общества, опубликованном в газете «Звязда» от 11.12.2019 на стр. 15, вносятся следующие изменения:

Приемная новина

Новыя аб'екты — жыхарам Міншчыны

На Міншчыне стала ўжо добрай традыцыяю напярэдадні свят рабіць для жыхароў падарункі. Не выключэнне і гэты Новы год.

САЦЫЯЛЬНЫ ДОМ

У Маладзечне ўрачыста адкрылі новы жылы дом сацыяльнай карыстання. Тут налічваецца 31 аднапакаёвая кватэра, у тым ліку 28 прызначаных для дзяцей-сірот, што засталіся без апекі бацькоў, і дзясянулі 23-гадовага ўзросту. Гэтыя маладыя людзі не мелі магчымасці са незалежных ад іх прычынаў рэалізаваць сваё права на атрыманне жылых сацыяльных памяшканняў дзяржаўнага жыллёвага фонду ва ўстаноўленыя заканадаўствам тэрміны. Дзве кватэры выдзелены непараўчым адзіночкам інвалідам 1-й і 2-й груп, адна — інваліду, у якога сярэднямесячны сукупны даход на кожнага члена сям'і не перавышае зацверджанага бюджэту пражыткавага мінімуму ў сярэднім на душу насельніцтва. Акрамя таго, у 24 двухпакаёвыя кватэры заселі тры маладзяткавыя шматдзетныя сям'і, у 21 з іх грамадзяне, якія выхоўваюць дзяцей-інвалідаў.

«РАЗУМНАЯ» ФЕРМА. У філіяле ААТ «БЕЛАЗ» — кіруючага кампанія холдынга «БЕЛАЗ-ХОЛДЫНГ» — СВК «Першамайскі» ўведзена ў эксплуатацыю новая малочатаварная ферма, разлічаная на 774 жывёліны. Плошча новага комплексу 13,4 тысячы квадратных метраў. На яго будыніцтва затрачана 7,9 мільёна рублёў. Тут створаны ўсе ўмовы для бясспрыянага ўтрымання стагак. Дайны блок аснашчаны высока-тэхналагічным абсталяваннем, аўтаматычнымі сістэмамі кантролю якасці прадукцыі, кіравання дайльным працэсам, што дазваляе весці ўлік надояў асобна па кожнай карове. Укараненне прагрэсіўных тэхналагічных рашэнняў дае магчымасць павялічыць гадавую вытворчасць малака амаль у паўтара раза, павысіць яго таварнасць на 4 %, значна скараціць расходы кармоў.

АБНОЎЛЕНЫ ВАКЗАЛ. Дваццатага снежня ў Вілейцы адкрылі значна папрыгатаваны аўтавакзал. Аб'ект зачынуўся на рэканструкцыю ў чэрвені 2019 года. За гэты час знешні выгляд будынка кардынальна змяніўся: заменены дах, вокны, праводка, сантэхніка, вентыляцыя, каналізацыйная сістэма, уладкаваны вітражы. Сродкі былі выдзелены з абласнога бюджэту.

На аўтавакзале маецца шэсць пасадачных платформаў. Па будных днях у райс адпраўляецца 59 аўтобусаў, па выхадных — 65. Паслугамі транспарту ў летні перыяд карыстаецца ў звычайнай дзі 400 чалавек, выхадных — больш як 500. Зімой пасажыраплаток крыху змяняецца. Аўтавакзал абслугоўвае адзін міжбласны маршрут, пяць міжгародніх і шанаццаць прыгародніх. Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Гурт «Стары Ольса»:

«У Сургуце нас сустракалі каля трапа самалёта, як важных шышак!»

Калі музыку параўноўваць з вытанчанымі напамі, то гурт «Стары Ольса», які першы адкрыў для беларусаў нашу музычную спадчыну Сярэднявечча, цягне на ўсе сем зорчак. Ці жарт — калектыў існуе ўжо 20 гадоў, мае ў актыве 10 студыйных альбомаў, у тым ліку каверы сусветных хітоў у «медывальным» гучанні, тры live-зборнікі, свежаныкі сингл і аўдыяспектакль паводле Караткевіча, і з часам не толькі не страчвае папулярнасці, а адкрывае ўсё новыя далягалды. З нагоды юбілею і перад традыцыйным Калядным фестам 25 снежня, дзе будзе адзначацца 20-годдзе «Старога Ольсы», мы пагутарылі з удзельнікамі гурта — заснавальнікам, дударом і вакалістам Змітром САСНОЎСКІМ і флейтысткай ды менеджарам Марыяй ШАРЫЙ, даведзілі праўду і міфы, падлічылі рэкорды калектыву і крыху памамылі пра 2020-ы.

ЦІ ПРАЎДА, ШТО...

...адно з першых выступленняў адбылося проста ў чыстым полі, на раскопках?

Зміцер: Там былі не выступленні, а Палацкім археалагічным летніку адбывалася фарміраванне ідэі будучага гурта. Я прывёз з сабой калекцыю адрастарваных музычных інструментаў і разам з іншымі музыкантамі спрабавалі пайграць на іх разам у неформальнай абстаноўцы, ладзілі нейкія танцы і усё такое. А першае выступленне, што сімвалічна, адбылося ў 1999 годзе на свяце пісьменства пад помнікам Францыску Скарыну ў Палацку.

...на канцэрты прыходзяць дзеці зых слухачоў, якія калісьці пазнаёміліся пад «Старога Ольсу»?

Марыя: Дарэчы, бывае так. Прыходзяць людзі рознага ўзросту: і зусім маленькія, каго бацькі прыносяць на руках, і школьнікі, і амаль дарослыя падлеткі — мне падаецца, што з часам наша дзіцячая аўдыторыя толькі расце. Гэта радзе.

...першыя амерыканскія гастролі зладзіліся нечакана, бо ў краўдфандынгавай кампаніі на запіс альбома каверы вы сабралі грошы, чым планавалі?

М.: Мы не планавалі такі альбом запісваць, але папулярнасць каверу (так, сыграны гуртам на старажытных інструментах хіт Metallica One мае на YouTube звыш 3,5 мільёна праглядаў!) — Аўт.) падштурхнула да гэтай ідэі. І калі ўсяго за тыдзень сабралі грошы на альбом, замакнуліся на больш маштабную мату — тур па Амерыцы, тым больш што запытаў і запрашэнняў было вельмі многа. Не скажу, што праз краўдфандынг мы пакрылі ўсе выдаткі і назбіралі шалёна грошай, але, відаць, на той момант усё складалася, і ўдалося рэалізаваць абедзве гэтыя мэты. Яго больш за тэсяць спонсараў з усяго свету, і ўсім мы потым дасылалі падарункі за падтрымку: Алесь Чумакоў рабіў гуслі, Зміцер шчыў скурачныя торбачкі, я запісвала паром нотны зборнік — танцы з «Палацкага шытка», ткала ўручную на дошчачках пасы... Амаль чатыры гады прайшло, а праект яшчэ дагуляе адгукаецца вітаннем.

З.: Мы доўга не ездзілі на іншыя кантыненты, акрамя Еўропы. Аднак нямаю слухачоў з розных краін — кавіпісы, калі мы да іх прыедем, і з Амерыкі таксама. Ну мы і сказа-лі: падтрымайце наш альбом, тады

прыедзем — і яны падтрымалі! І не толькі ЗША, але і Аўстралія, і чамусьці вельмі актыўна Бразілія...

...па выніках амерыканскіх вандровак Зміцер піша кнігу?

З.: Няпраўда. У Амерыцы вольны час я выкарыстоўваў для таго, каб напісаць гістарычны раман пра князя Вітаўта, а з самой вандроўкі мы вялі дзённік — прынамсі з першага туру, калі ўсё было нязвыклым і цікавым.

А ПОНІ СЛУХАЕ ДЫ ТАНЦЫЦЬ

— Калі згадаць самыя памятныя кліп, то...

З.: Кожны нечым памятны. Напрыклад, для «Літвіна» вядомы дзееч рыцарскага руху Фёдар Міхеуў сабраў 92 чалавекі. А «Князя Вітаўта» мы здымалі ў Польшчы — каля вогнішча, з коньмі, у цалкам сюррэалістычнай атмасферы. І, канешне, першы кліп запамніўся — «У карчме» (смяецца). Там усё было цудоўна — і пажар, і падсмажаны да чарнаты кабачык, і зламаныя электрастанцыі, і стэарын, які выбухнуў у самы нечаканы момант, і адырэныя порох, і пабыты посуд, і мая паламаная ключыца — і ўсё гэта за адну ноч.

М.: У нас даўно не выходзіла новых кліпаў, але... Рыхтуем сюрпрыз — у наступным годзе будзем здымаць, тым больш, песня добрая ёсць. Не хочацца паўтарацца ў тэмах і стылістыцы, таму плануем штосьці зусім новае для сябе.

З.: Рэч у тым, што ў нас вельмі многа канцэртных відаў, якія прадстаўляюць творчасць гурта, таму пастанавачныя кліпаў сапраўды доўга не здымалі, гадоў мо, во-сем ці дзесяць. А цяпер вырашылі

ситуацыю выпраўляць, і да канца 2020 года абяцанне новы, незвычайныя ролі — сцэнарый наш, нафантазіравалі яго на дарозе з гас-траляў, а здымаць будзе рэжысёр з Нью-Ёрка.

самы незвычайны наш слухач — у апошнім туры па ЗША выступалі мы ў Індыяне на фэсце, і там была гаспадыня з гэтым поні. Яму так спадабалася наша музыка, што кожнае выступленне (а мы гралі пяць разоў на дзень) у вальеры прытываў ішоў як мага бліжэй у бок сцэны. А калі мы ўжо вярнуліся дадому, жанчына напісала, што хоча набыць некалькі дыскаў, бо поні без нашай музыкі сумуе.

З.: Можна, ён у мінулым жыцці быў музыкантам і граў на дудзе? Альбо рыцарскім канём, і гэта генная памяць узыграла...

— Працягваючы тэму незвычайнага — якія самыя дзіўныя падарункі рабілі прыхільнікі?

З.: Напрыклад, у штаце Арэзон нам падарылі адпачынак у доме над абрывама, проста над Ціхім акіянам — гэта лічыцца?

М.: Наогул часта робяць прыемныя падарункі — мне, напрыклад, дораць завушніцы, ці ведаючы гэтую маю слабасць, ці проста ўгадваючы. Ёсць пара з Наваполацка, якая ездзіць на кожны наш канцэрт па ўсім рэгіёнах, а на знакавыя даты рыхтуе нейкі пачастунак — зараз на 20-годдзе гэта быў вялікі юбілейны торт. Яны маюць спецыяльны альбом, дзе пасля кожнага выступлення з'яўляюцца новыя здымкі з пазнакамі, дзе і калі тое было. Яшчэ часам прыносяць музычныя інструменты — ляс-та на адным з фэстаў падарылі

турэцкую флейту, а сёлета адзін з фанатаў у Амерыцы прэзентаваў нацыянальную індзейскую флейту.

— Наогул, у вас вялікая калекцыя інструментаў — які з іх самы рэдкі?

З.: У сэнсе старасці ці распаўсюджанасці? Калі другое, то рэбэк, мабыць, яшчэ ліра, гуслі. Дуда ўжо за-раз, дэжаваць Богу, не рэдкасць.

— Адна з самых цікавых вашых работ — аўдыяспектакль «Ладдзя роспачы» паводле Уладзіміра Караткевіча. Ці няма ідэі «начытаць» яшчэ кагосьці з класіку?

З.: У беларускай літаратуры існуе самы вялікі ў свеце варыянт легенды пра Трыстана і Ізольду XV стагоддзя. І наступны наш тэатральны эксперымент палягае ў тым, што плануем адрадзіць батлечную пастаюўку легенды. Музыкі «Старога Ольсы» будучы граць і, магчыма, выступяць у якасці акцёраў, самі ж мы будзем кіраваць лялькамі і падзеямі на сцэ-не — я лічу, гэта ўнікальнае спалучэнне музыкі, старадаўняй тэат-ральнай традыцыі і нетрадыцыйнага дзіцячага свецкага, тым больш лірычнага, твора. Хочам за зіму пад-рыхтаваць спектакль і на вясковай дзіцячых канікулах паказаць яго ў Мінску як мага больш шырокай публі-цы — дзецім і дарослым.

М.: Цікава тое, што падзеі XII стагоддзя, запісаныя ў XV, шафа

і стыль лялек XVII стагоддзя, а выконваць будуць акцёры стагод-дзя XXI-га — такое атрымліваецца насланне стагоддзяў, якое, спа-дзяюся, будзе цікавае і для гле-дачоў.

ДОМА БЫВАЦЬ ЧАСЦЕЙ

— Паколькі справа ідзе да Но-вага года, прапануем агучыць не-калькі мараў і планаў — мо, спра-ўдзяцца?

З.: Мы за апошнія тры-чатыры гады, знаходзячыся ў Амерыцы, за-ўважылі, што пачалі губляць сувязі з Еўропай. І таму наступны год будзе рэстаўрацыяй нашых канцэртных ту-раў па еўрапейскіх краінах — Польш-чы, Чэхіі, Германіі, Італіі і гэтак да-лей, ну і, канешне, у Беларусі мы будзем значна часцей.

М.: Мне хочацца выступіць там, дзе мы яшчэ не былі, у новых гара-дах і краінах.

— Можна, і ў бок Азіі паіраеце?

З.: Гэта цікава, ёсць адтуль пра-пановы і літаральна днём адгук-нуўся энouь арганізатар канцэртаў у Кітаі. Але перамовы ідуць ужо гадоў дзесяць, і мы не можам прыйсці да агульнай думкі, бо яны прапаноў-ваюць невыканальныя кантракты ў сэнсе часу — для іх мінімальны час, каб акупіць аргыдаткі і зарэ-біць нешта, складае паўгода, а на-самрэ, мы атрымаем прапановы

ад двух да пяці гадоў. А як перайна-чыць усё сваё жыццё, каб там жыць і працаваць, а дадому толькі ляцца час ад часу? Мы не згодныя, тым больш, апошнія тры гады амерыкан-скіх гастрольяў вельмі цяжка даліся, мы шмат не жылі дома і хацелася б нарэшце пабыць з роднымі. Таму кі-тайскія кантракты на гэты момант адмаўляем.

М.: Мяркую, калі б гэта было на-пачатку дзейнасці гурта, то паехалі б яшчэ як. А цяпер, калі ўсе абраслі дзецьмі, дамамі, работамі, корчма-мі — як гэта ўсё лямца? Тут і два месяцы гастрольяў цяжка, а пра два гады і размовы няма.

З.: Былі перамовы з Арменіяй і Казахстанам. Не ведаю, што іх ціка-ваць у нашай музыцы, і пакуль кан-крэтыкі тут няма. Таму ў планах пе-радусім вяртанне дамоў і ў Еўропу.

...«Ствараць музыку не так ужо складана; закрэсліваць лінію но-ты — вось што цяжэй за ўсё», — ска-заў некалі знакаміты кампазітар Іга-нес Брамс. Мы са «Старым Ольсам» таксама паспрабавалі абысціся без філасофскіх разваг, каб пакінуць, што называецца, самы сок. Наколь-кі ўдалося — меркаваць вам.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК. Фота аўтара і з архіва гурта. Цалкам тэкст інтэрв'ю, больш фота і відэа глядзіце на сайце www.viazda.by.

А вы ведалі?

Якое спалучэнне колеру вачэй і валасоў самае рэдкае ў свеце?

Кожны чалавек прыгожы і ўнікальны па-свойму, але ёсць спалучэнне колеру вачэй і валасоў, якое сустракаецца радзей за ўсё. Гэта рудыя валасы і блакітныя вочы. Успомніце, ці ёсць у вас такі знаёмы? Калі так, то ён адносіцца да вельмі рэдкай пары, бо і ген блакітных вачэй, і ген рудых валасоў з'яўляюцца рэцэсіўнымі. Рудавалосы ўсяго 1-2 % насельніцтва зямнога ша-ра, а блакітныя вочы сустракаюцца ў 17 %, што азначае, што толькі 0,17 % насельніцтва і рыжыя, і блакітнавокія адначасова.

Аўтабан — гэта не тое, што ўсе думаюць

Аўтабан першапачаткова — гэта не хуткасная траса: «аўтабанам» (ням. Bundesautobahn) завецца ўся федэральная сістэма аўтамабільных дарог Германіі працягласцю 13 000 кіламетраў. Прыблізна 25—30 % аўтамагістралей аўтабана (каля 3500 кіламетраў) сапраўды не маюць хуткасных абмежаванняў. Затое там існуе найстражэйшая забарона на ўсе віды дзеянняў, якія адцягваюць кіроўцу ад кіравання аўтамабілем: размовы па мабільным тэлефоне, яда за рулём і г. д., і штрафы за парушэнне гэтай забароны вельмі вялікія.

Чаму дыета несумяшчальная з алкаголем?

Алкагольняя напой пераацэньвае вам пахуздзец. Рэч нават не столькі ў тым, што алкаголь павышае апетыт і зніжае самакантроль (а так яно і ёсць), колькі ў тым, што мозг, выявіўшы ў крыві прысутнасць этылавага спірту, спыняе метабалізм, у тым ліку працэс ператварэння тлушчу ў глюкозу, і канцэнтруецца на тым, каб як мага хутчэй вывесці з арганізма алкаголь і яго таксічныя вытвор-ныя. Паколькі ваша цела здольнае засвойваць сама болей 15—30 мілілітраў чыстага спірту ў гадзіну, то працэс засваення бляшанкі піва, напрыклад, спыніць спальванне тлушчу прыкладна на гадзіну-паўтары, і кожная новая бляшанка будзе дадаваць да гэтага часу яшчэ каля паўгадзіны.

Якое прозвішча было ў Леанарда да Вінчы?

Здаецца, што адказ на гэтае пытанне ўжо заключаны ў самім пытанні, але гэта не так. Да Вінчы — гэта не прозвішча, а ўказанне на той факт, што Леанарда паходзіць з мястэчка Вінчы. Чытаць гэта трэба так: Леанарда з Вінчы.

А якое ж было прозвішча італьянскага генія? Верагодна, ніякае: бацька Леанарда, натарыус на імя П'еро, не мог ажаніцца са сваёй каханай, прастай сялянкай Катэрынай. Неўзабаве пасля нараджэння хлопчыка яго бацька ўзяў шлюб з дзіўчынай шляхтанга і багатага роду, а праз тры га-ды забраў маленькага Леанарда пад сваю апеку і клапаціўся пра яго як пра законнага сына.

Calendar for December 24, 2019, with various dates and events.

СЕННЯ section with weather forecasts for various cities and a photo of a seagull.

ЗАЎТРА section with weather forecasts for various cities and a map of Belarus.

USMIXHEMCA section with advertisements and news items.